AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587 BEYROUTH, Liban
Téléphone N° 36-29

Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳԻՆԵՐԸ
ՄԻՒՐԻՈՒ տար. 550, վեցամսեայ 300 Ը. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տարի 7, վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية عمة
ՀԵՌԱՁԱՅՆ ԹԻՒ 36-29

ՇԱԲԱԹ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 21 1933
ԶԵՒԸ ՓԷ ՀԱՍՏ 2.50 Ս. Դ.

Է ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պետք է բեր քու տունդ ազգակից հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱ.ՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 157 (995)

ՋԻՆԱԹԱՓՈՒԹԵԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՁԱԽՈՂՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ

ՄՈՒՍՕԼԻՆԻ ՈՒՇԱԳՐԱԻ ՅՕԴՈՒԱԾԸ

Մուսօլինին իր քերթին «Փօփօլօ տ'Իթալիա»ի մէջ կարևոր յօդուած մը ստորագրած է Ազգերու Դաշնակցութեան ժողովին և մասնաւորաբար Զինաթափութեան խորհրդաժողովին շուրջ։

Սոյն յօդուածին մէջ Մուսօլինին բացատրելէ վերջ 1932ին Զինաթափութեան աշխատանքներուն շուրջ տիրող լաւատեսութիւնը և ակնկալութիւնները, կը յայտնէ որ 20 ամիս վերջ արդէն այդ վերաբացական մթնոլորտը փարատած է և յուսախաբութիւնը ընդհանրացած։

Մուսօլինին Զինաթափութեան ձախողութեան պատճառները այսպէս կը դասաւորէ.—

Ընդհանրապէս դիտուած է որ պետութիւնները մասնաւոր համակրութիւն ցոյց կուտան զեղչելու համար այն զէնքերը, որոնք երկրորդական դերը կը գրաւեն իրենց զինուորական կազմին մէջ։ Տրամաբանական է որ Անգլիա ուրիշ աչքով նայի ծովային սպառազինութեանց և ուրիշ՝ ցամաքայիններուն։ Ասկէ զատ, զինուորական խնդիրներու քով, կան նաև պահեստներու և գաղթավայրերու հարցերը որոնք աւելի կը դժուարացնեն խնդրին լուծումը։

Կը կարծեմ թէ զինաթափութեան հարցը շատ համաշխարհային ձևի տակ ներկայացուեցաւ։ Չանացին զինաթափութեան ընդհանուր համաձայնութեան մը հասնիլ, մինչդեռ պէտք է ո՛չ թէ զինաթափութեան, այլ զէնքերու հաւասար զեղչի մը մասին խօսիլ, քանի որ այս զեղչն ալ սահման մը ունի, զոր ո՛չ մէկ պետութիւն կրնայ ատնաձգել առանց լուրջ վտանգի ենթարկուելու։ Չհետեղելով — և հաւանաբար ուրիշ կերպ կարելի չէր գործել — Զինաթափութեան խորհրդաժողովը Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ, պարզ է թէ երկրորդ մարտին աւելցող կամ պակսող վարկը քիչ կամ շատ չայողութեամբ պիտի ազդէր դէպքերու ընթացքին վրայ։ Արդ, վերջին քանի ամսուան մէջոցին Ազգերու Դաշնակցութեան վարկը խիստ հարուածներ կրեց։ Ի մէջ այլոց Ճաբոն մեկնեցաւ և իր դերքը խոշոր անծանօթ մըն է համաձայնութիւն մը կնքուելու պարագային։

Բայց այս և ուրիշ պատճառներ բաւարար չեն բացատրելու աշխատութեանց քիչ կամ աւելի հիւղը՝ ոչինչ արդիւնքը։ Կարելի պիտի ըլլար, սակայն, ամէն արգելքի հակառակ, հաւասարապէս նպաստակին հասնիլ, եթէ գոյութիւն ունենար փոխադարձ վստահութիւն մը տէրութեանց և ժողովուրդներու միջև։ Այս է որ կը պակսի։ Դաշինքը պարտադրողին և կրողին միջև չկայ հոգեկան նպաստաւոր միջավայր մը։ Զինաթափութեան խնդրին շուրջ, պարտուած պետութիւնները հիմնական պատճառներ ունէին իրենց տեսակէտին վրայ պնդելու քանի որ Վերսայլի դաշնագիրը կը կանխէր զինաթափութիւն մը պարտուած ազգերու համար։ Իրենց կարգին, յաղթող ազգերն ալ պիտի իրականացնէին զինաթափութիւնը և իրականացնելու խօսք կուտային։ Եւ սակայն, ասոնցմէ ո՛չ մէկը տեղի ունեցաւ։ Քանի մը ազգեր կը յայտարարեն թէ անկարելի է իրականացնել այդ կէտը, նկատի առնելով նոր կացութիւնը որ ստեղծուած է Եւրոպայի մէջ։

Ֆրանսա արդէն ունի հայկապ կազմակերպութիւններ իր «ապահովութեան» համար, այն է որ ունի չարժուն և կայուն զինուորական հաստատութիւնները, ինչպէս նաև ապահովութիւնն ու բարոյականը իր ժողովուրդին ու բանակին որ միշտ պատրաստ է պատասխանելու հայրենիքի կոչին, երբ յարձակման ենթարկուի երկիրը։ Այս պատճառին պիտի միջամտեն նաև Լօքարնոյի երաշխաւորները։

Գերմանիա, հակառակ իր քանի մը անժամանակ ցոյցերուն, պաշտօնապէս և հրապարակային կերպով, Մայիս 17ին, պարզ խօսեցաւ և չի կրնար պատերազմի մասին մտածել առանց աչքի առնելու շատ լայն չափի ըլլալ։

Անկախութեան տեսանողներու և ուրիշ դատաբաններու կողմէ գատապարտուած քաղաքական յանցաւորներու պատիժին մասին տուած այն պատիժները որոնք բարձր մարմիններ կողմէ կամ չեն վերաքննուած կամ չեն ջնջուած։ Միւս կողմէ, կրկնուած դատապարտութիւն չունեցողներու պատիժին մէկ մասը պիտի ներուի։

150 նոցաները նամակով ներում խնդրած են, բայց մտադրութիւն չկայ ընդունելու անոնց խնդրանքը։ Հոկտեմբերի մէջ մէկ հոգի իսկ կողմնակից չկայ անոնց ներման։

«Ազգամի համաձայն ներման օրինագիծը քանի մը օրէն պիտի յանձնուի Ազգ. Ժողովին։ Ներումէն պիտի օգտուին այն սովորական դատապարտեալները որոնք լրացուցած են իրենց պատիժին երկու երրորդը։ Իսկ հետապնդումը պիտի դադրի դատուելու մէջ եղող այն անձերուն դէմ, որոնց դէմ եզած վերագրումը զապահաքի աստիճան յանցանք մըն է։

Ա. Ծ.— Ինչպէս կը տեսնուի, Թուրքիոյ ներման օրինագիծին մէջ ոչ մէկ տրամադրութիւն գոյութիւն ունի հայերու եւ 150 նոցաներու մասին։ հետևաբար վերջադրի խօսքն իսկ չի կրնար ըլլալ ոչ հայերու եւ ոչ ալ ազգորական Թուրքերու համար։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ա.

Սիւրիոյ և Լիբանանի դպրոցական տարին սկսուած է արդէն։ Հետզհետէ մեր կրթական կեանքը կը կանոնաւորուի և կը բարւոքուի։ Օգտակար կը նկատենք ներկայիս հրաւիրել մեր ազգային մարմիններուն և դպրոցական վարչութիւններու ուշադրութիւնը ձեռնարկներու մը վրայ, որ յայտնի են դպրոցական փոխադարձ օգնութեան (ենկեռութիւններ անուամբ։ Որպէս ազգիս մեր ձեռքի տակ ունինք հոլոկաուստ հայ գիրուհիի մը, Գրօֆ. Վ. Տոմաճեանցի մէկ գրութիւնը, «Երեխաներու եւ Գաղթականներու Հայազգածական Կազմակերպութիւնները» խորագիրը կրող։

Իտալական համագործակցութեան հայրը Լ. Լուցատի, դեռ քսան տարի առաջ, 1913ին Վենետիկի մէջ կայացած դպրոցական ընկերութեան փոխադարձ օգնութեան համագումարին հերքած է այն քննադատներու կարծիքը, որոնք երեխաներու անհատութիւն ուսուցանելու մէջ մը տեսնին վտանգ։ Ընդհակառակը, գպրոցական փոխադարձ օգնութեան ընկերութիւնները արմատախիլ կ'ընեն դպրոցականներուն յատուկ վատնումի հակումն ու ձգտումը՝ սչնչացնելու այն ամէնը, որ կ'իյնայ անոնց ձեռքը։ Բացի այդ, ուսեցուցած է Իտալացի անհատագէտը, կարևորն այն բարոյական ազդեցութիւնն է, որ նման ընկերութիւնները կ'ունենան աշակերտութեան վրայ, գժտեցնելով չունևորներն ունևորներուն, թոյլերը՝ ուժեղներուն, կրթատէրերը՝ ազէատներուն, երախայութենէ վարժեցնելով անոնց մտածել ուրիշներու մասին, չգոդրելով սիրաժանակ հոգ առնել իրենց վրայ։

Դպրոցական ընկերութիւններու գաղափարը, անհատագէտներու վկայութեամբ, կը պատկանի Ֆրանսայի եւ Բելճիկայի։ Այդ երկիրներէն ան անցեր է Իտալիա, Իսրայէլ եւ այլուր։

Այժմ թուենք դպրոցական ընկերութիւններու քանի մը օրինակներ, ցուցնելու համար առարկութիւն չկերցնող այն հանրօգուտ աշխատանքները, որ կը կատարեն անոնք։

Ֆրանսայի Վոգեզներու նահանգին մէջ կը հաշուէին անհատներ անկելու համար հիմնուած 49 դպրոցական ընկերութիւններ, ինչպէս կը վկայէ հոլոկաուստ հայ գիրանականը։ Իտալիոյ, Բելճիոյ և Շուլիի գաւառներու մէջ ալ նման ընկերութիւններ կան։ Ջէզէնի մէջ դպրոցական ընկերութիւն մը կայ։ Ան բարեգործական ընկերութենէ մը առացաւ վեց հազար քառ. մէթր հող եւ անկէց կազմախնձոր։ Այդ առաջադրութիւնն անհատագէտ ընկէզ յետոյ, ընկերութիւնը ակսեց զբաղիլ փայտ առնաւատրով և կը սպասէր առեկան 10 հազար լիրայի եկամուտ։

«Իտալական» կօօպերատիւներու Ազգային լիկան», համախորհուրդ «Իտալական փոխադարձ օգնութեան ընկերութիւններու դաշնակցութեան» հետ, քանի մը առաջ գիմած է Իտալիոյ բոլոր քաղաքապետներուն, «խնդրելով, -ալակերի կօօպերատիւներ կազմակերպելու գործին, դպրոցական ձեռնարկներ գնելու համար։ Մինչև այդ չրջաբերականը, 1892 Թուին Լէնիագօի մէջ հիմնուած է դպրոցական կօօպերատիւ։ Այդ համագործակցականը գնել և բաշխել է աշակերտներուն 2010 գաւազիրք և 80 հազար տետրակ՝ մէկ տարուայ ընթացքին։ Դպրոցականներն այդ գործառնութենէն (1812—93) անհատներ են 1800 լիրա։ Բացի այդ, 800 լիրայի ալ չգաւար աշակերտներու հրաբաշխ տետրակներ ու գրքեր են բաժներ։ Երեք տարի յետոյ, դպրոցական ընկերութիւնը 286 չունևոր աշակերտներու հրաշ ձեռնարկներ տալէ բացի, հիմնած է ճաշարան մը, գնած է մարմնամարզական գործիքներ ու նաև երաժշտական գործիքներ աշակերտական նուագախմբի համար։

Դպրոցական կօօպերատիւներ հիմնուեր են Պրասլա-Պելիկէ 1910 Թուին, 2 հազար լիրա դրամագլխով, որու գործառնութիւնը դարձած է գլխաւորաբար դպրոցական ձեռնարկներ գնելու չուրջ։ Ան 700 լիրայի չափ առանձով, հիմներ է ժառանգային գազութներ և դպրոցական գրադարաններ։

Արժէ, անշուշտ, իտալական դպրոցներու կօօպերատիւներու կանոնագրի քանի մը կէտերու հետ ծանօթանալ։ Համաձայն այդ կանոնագրի, գպրոցական կօօպերատիւի նպատակն է առ աշակերտներուն գրքեր, տետրակներ եւ գրենական այլ պիտոյքներ, իսկական գնով կամ քիչ յաւելուածով։

Կօօպերատիւի մէջ ընդունուելու համար աշակերտը պարտաւոր է թոյլատուութիւն առնել իր դասարանի ուսուցչէն, վաւերացնել առ այն ծնողներն և պարտաւորուիլ ստորագրներ վճարելու։

Անդամի իրաւունք ունի գնել բոլորը կօօպերատիւէն և առ այդ օգտուիլ վարձէ։

Ամէն տարի ծնողներու ընդհանուր ժողովը կ'ընտրէ կօօպերատիւի վարչութիւնը բազկացած նախագահէ, քարտուղարէ, որը մինչև ժամանակ հաշտակալ, գանձապահ և վճռատու կ'ըլլայ և հինգ խորհրդականներէ։

Ասոնցմէ երկուքը կ'ընտրեն ուսուցիչները, մէկը ծնողները և երկուքն ալ այն հիմնարկները, որոնք գնուներու համար անհրաժեշտ դրամներ փոխ կուտան։

Բացի այդ, ընդհանուր ժողովը կ'ընտրէ վերստուգիչ յանձնաժողովի երկու անդամներ։

Ջատչահը կը յատկացուի պահեստի ֆոնտի կազմութեան, գնորդներուն, անդամներուն և ոչ անդամներուն, իրենց գնուներուն համեմատ։

Ուսուցչական կազմէն ընտրուած անդամները կանոնագրով կը պարտաւորուին աշակերտ անդամներուն բացատրել դպրոցական համագործակցութեան նպատակը և առաւելութիւնները։ (Տես Գրօֆ. Վ. Տոմաճեանցի «համագործակցութեան էութիւնը» ուսումնասիրութիւնը. էջ 70)։

Մենք այս կանոնագրի հիմունքները բերինք այն յուսով, որ Թերևս մեր կրթական հաստատութիւնները հետաքրքրուին այդ ուղղութեամբ և գործնական քայլերու դիմեն։

Բայց դեռ չվերջացուցինք։

Ա. Ա.

ՆԱՄԱԿ՝ ԽՈՒՎԱՐԱԼ ԸՆԿԵՐՈՋ ՄԸ...

Իմ պզտիկ աճօն ձաճնրացած է
այս մեծ աշխարհին...

Շ. ԱՐՓԻՓԻ

Պիտի մեկնի՛...և հոգւոյս բնդերքներուն մէջ, ընկե՛ր,
Չերթ կպրացած լճակի մ'անշարժութեանը վրայ
Ու ոդեվար կարապի մը մարմինին առընթեր,
Սիրտս, մակո՛յկ մը խարխուլ, անառագաստ կը ծփայ...

Պիտի մեկնի կիսաւարտ սիրոյ երգ մը չրթներուն
Նոր սէրերու ադմուկին ու լոյսերուն համայող,
Լքած տապլէն ու ցուրտէն խամրող ծաղիկ մ'ինք որուն
կ'ըլլար աւիշ արմատին ու բաժակին վրայ ցօղ...

Պիտի մեկնի՛...աչքերէս կ'անցնին քօղեր անթափանց...
Թախիծի գորշ թռչուններ հեռուներէն կ'արշաւեն,
Ի լուր անոնց ողբերգին՝ — չի կա՛յ, չի կա՛յ վերադարձ,
Շուքս անդո՛ւնդ կ'երկարի ծովափի ցից ժայռերէն...

Անջատուեցաւ ան ինձմէ ու կը քակուիմ ես կեանքէն...
Զարկն արիւնիս քանի հա՛շտ է խոյանքիս թափին հետ,
Լոյսի՛ ճամբորդ խաւարին կը նետուիմ գերկը նորէն
Տարիքս ո՛ւժն ինձ աղեղ հպարտութիւնս բրած նետ...

Պիտի մեկնի՛...ծովերուն երախը լա՛յն կը բացուի.
Հսկայ վիշապ մը երկինք կը նետէ ծուխ ու անէծք...
Իրեն ողջոյն կուտայ ձեռք մ'ու խաչանիշ մ'ալ ինծի...
Ան զէպի կեանք ես ի մա՛հ լիառագաստ կը նաւենք...

* * *

Յաւերժատև գիշերին ափունքներէն հեռաւոր
Ուր իմ հոգիս թևաբաց մրրկահաւ մըն է կոյր,
Իմ խռովքա՛լ բարեկամ, տե՛ս, կը կանչե՛մ քեզ այսօր
Ու թև կ'առնեն չրթներէս ճակատիդ աղօթք ու համբոյր...

15 Հոկտ. 1933, Պէյրութ — ՎԱԶԳԷՆ ՏԷՐՕՒՆԵԱՆ

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՔԱՅԼԵՐԳԸ

Ֆրանսական ինամատարութեան տակ Լիբանանեան մեր սիրելի կառավարութեան սահմանադրական անկախութիւնը պաշտօնապէս հռչակուելէ (Սեպտ. 1920) քիչ ժամանակ յետոյ, Ազգային Ժողովի մը չարադրութիւնը մրցումի դրուելով առաջնութիւնը չտեսաւ տեղւոյս համակրելի բանաստեղծ և նախկին կառավարիչ Սուր գաւառին, Ռէչիտ պէյ Նախլէյին յօրինած իմաստալից և ցնծուն երգը, զոր ձայնագրեց անուանի երաժշտապետ պրն. Սա՛իտ Սապր։

Այս գեղեցիկ երկրին մէջ երախտագէտ սրտերով ապրող Հայութեան համար նուիրական պարտք մըն է անոր ազգային քայլերգին ուսման ընդհանրացումը մեր մէջ ինչպէս որ կը նուագուի և կ'երգուի արդէն Մարսէյէզին հետ պաշտօնական հանդէսներուն ու հաւաքոյթներուն մէջ։

Անցեալները հանդիպելով անոր ճշգրիտ մէկ օրինակին քաղցր պարտականութիւն մը համարեցի բնագիրին հետ մէկտեղ գրել հայատառ հնչումը ինչպէս և չափաւորեալ կարելի թարգմանութիւնը նուիրել «Ազգակի» ընթերցողներուն եւ մանաւանդ Լիբանանաբնակ Հայազգի Վարժարաններուն։ Մ. Գ. ՁԱՏԵՐՃԵԱՆ

الـنـشـيـد الـلـبـنـانـي

كلنا للوطن ، للعلى للعلم
ملء عين الزمن ، سيفنا والقلم
سهلنا والجبل ، منبت الرجال
قولنا والعمل ، في سبيل الكمال
كلنا للوطن ، للعلى للعلم
كلنا للوطن

...

شيخنا والفتى ، فدية للوطن
أسد غاب متى ، ساورته الفتن
شرقنا قلبه ، ابدا لبنان
صانه ربه ، لانقضاء الزمان
كلنا للوطن ، للعلى للعلم
كلنا للوطن

...

بحره بره ، درة الشرقين
رفده بره ، مالئ القطرين
اسمه كزه ، منذ كان الجدود
مجده ارزه ، رمزه للخلود
كلنا للوطن

رشيد سليم الخوري

ԷՆ ՆԷՇԻՏ ԻՒԼ ԼԻՒՊՆԱՆԻՅ

Գուլլիւնա լիլ վաքէն, լիլ 'ուլա լիլ 'ալէմ،
Միլ'իւ 'այնիյ գէմէն, սէդֆիւնա վէլ գալէմ،
Սէհլիւնա վէլ ճէպլէյ، մէնպիքէօն լիրրիճալ،
Գավլիւնա վէլ 'ամէլ، ֆի սէպիլիլ քէմալ،
Գուլլիւնա լիլ վաքէն، լիլ 'ուլա լիլ 'ալէմ
Գուլլիւնա լիլ վաքէն.

Շէյխունա վէլֆէքէէ، ֆէտիէքունա լիլ վաքէն،
Իսսիւ դապին մէքէէ، սավէրէքհուլ ֆիքէն،
Շարգունա գալպուհու، է՛պէտէն Լիւպնան،
Սանահու բալպուհու، լի ինգիտա 'իզ գէման،
Գիւլլիւնա...

Պահրիւնու պէրրիւհու، տիւրքէք իւշ չարգէյն،
Րիֆտիւհու պէրրիւհու، մալի՛ իւլ գունքէյն،
Իսմիւհու քէնդիւհու، միւնզ քան էլ ճուտուտ
Մէճաիւհու էրզիւհու، բէմզիւհու լիլ խուլուտ،
Գուլլիւնա լիլ վաքէն...

ՐԷՇԻՏ ՆԱՀԼԷ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Մեծ ամեհիս՝ հայրենիքիս, բարձրութեանցն ու դրօշակիս:
Ժամանակին աչէր լեցուց, ուժգ մեր սուրն ու գրիչն:
Մեր դաշտերն ու լեռները, բուսավայրն են մեծ անձերու,
Մեր խօսքերն ու գործերը, կատարեալ լինելու:
Ամեհիս են հայրենիքիս
Բարձրութեանցն ու դրօշակիս,
Մեծ ամեհիս հայրենիքիս:
Մեր ծերն ու հրեշտակդը,
Անձնուէր են հայրենիքին:

ՔՐՈՆԻԿ

ԴՊՐՈՑԻՆ ՎՆԱՍՆԵՐԸ

Կրթութիւնն ու հմտութիւնը կեանքի պայմաններուն և պէտքերուն մէջ կարևոր տեղը կը գրաւեն, օրուան հացէն վերջ։ Դպրոցին անհրաժեշտութիւնը այս պէտքին արդիւնքն է։ Կրթութիւնը կրնայ ի սկզբանէ ընտանիքին և ընկերութեան մէջ, գործնական ձևով մը, սկսիլ տալ իր ուսումնական հասկացողութիւնները, բայց հետզհետէ ընդարձակելով, և այս ուղղութեամբ կրնան մեծ դեր կատարել նմանողութիւնն ու թաթախութիւնը (psittacisme)։ Բայց հմտութիւնը անհրաժեշտ պէտք ունի մշակումի, աշակերտութեան և երկարաձիգ ջանքերու։

Ժողովրդավարական (democratique) ըլլալ կրնայ ամէն ազգ, որ կը ներկայացնէ ընդհանուր ձգտում մը դէպի կրթական կազմակերպութիւն մը, որ ամէն մարդու կը հաղորդէ իր ուղղութենէն, և միչև յաջողութեան պիտակին տակ սկսած իր գործունէութիւնները ցոյց տալ մեզի։ Ճարտարարուեստական, ընկերական ու պետական նոր մարզը ապրանքի նոր տեսակ մը երևան կը բերէր, ժողովրդային մեծ զանգուածի գիտութիւնը կամ փիլիսոփայութիւնը պիտի հետաքրքրէր անոնց։ Ակնյայտ ծագում առաւ ընկերական գիտութիւնը և ալ այն օրէն գիտունները պարպուեցան, երկրագործութիւնը անտեսուեցաւ և քաղաքներու կեանքն ու գործարանները հրապուրեցին նոր ուժերը։ Մտողներ մոռցան իրենց զանակներուն առողջութիւնը նոյն իսկ, խնայութիւններ ընելով, որ մը զանոնք բարձրագոյն վարժարան զրկելու, և անոնցմէ աւերուած (avarié) մարդեր, ոչպէտք մտաբոյծներ առեղծելու համար։

Եւ դպրոցներէն վկայուած մակարդակներն եղան ընկերային հարցերու, պետութեան և մարդկային ընկերութեան մեծագոյն չարիքը։ Այս իրողութիւնը կրնայ բանալ և հասատելու համար պէտք չկայ յետադիմական մը ըլլալ։ Ամէնէն հմտութիւնն ու զարգացածները այս իրողութիւնը յայտարարելու և մատնանշելու սխուր հարկին մէջ կը գտնուին այսօր։

Ճշմարիտ գիտնականներու պէտք ունի աչխարհ ընտելանալու համար բնութեան գաղտնիքներուն, և զանոնք օգտագործելու համար։ Ամէն մարդ յարմարութիւն չունի, սակայն գիտնական մը ըլլալու։ Եւ արդէն հարկ ալ չկայ ասոր։ Էմիլը մը, Մարգոյի մը կրնան ամբողջ արհեստի ծնունդ սիս մինակ ասոկ իրենց օժտումներով։ Մխիթարը չէ՛ ,սակայն, երբ խնդիրը կը գտնուի ժարդուս նիւթական պէտքերուն չուրջ։ Մէկ երկրագործ հազիւ քանի մը հոգիի հաց կրնայ հայթայթել։ Եւ սակայն, հարկեցուցիչ պէտքերուն առջևէն խուսափող, և վկայուած մակարդութիւնը նախասենար համարող երիտասարդութիւնը կեանքի իրականութիւններով զբաղելու պատրաստը չունի։ Անոր համար ամբոխավարութիւնը տեսակ մը արհեստ կ'ըլլայ, ժողովուրդին այս կամ այն հատուածը իրեն իբր ապրուստի միջոց ծառայեցնելու համար։ Եւ ժողովուրդը, որ առաւօտեան յոգնած, երկնքին ափերու երազն ունի և անհնարը, միչև չաքարի հատիկ մը պիտի կրնայ գոնել վկայեալ մակարդին չրջանները վրայ, գոնէ վայրկեան մը մոռնալու համար իր կեանքին խոնջելքը, հազ չէ թէ էրկանութիւնները նոյնը մնան, և առաւօտեան նոյն։

Աչխարհ իր գոյութիւնը չինականին կը պարտի. ու այս այսպէս պիտի չդառնակէ մնայ։ Ինչո՞ւ չունենալիք զարգացած երկրագործը, երբ հողերն ու բնական առատութիւնները ունինք մեր տրամադրութեան տակ։ Տարիներէ ի վեր մեր վրայ ճնշող անտեսական ագրիզը յատկապէս պէտք էր ազդած ըլլար մեր վրայ։ Այս ջրիզը դրամի պատկառին արդիւնքը չէ՛, այլ մարդու պատկառին, կամ մանաւանդ վկայուած մակարդներու չափազանց առատութեան։ Եթէ պետութիւնները կը հեծեծեն պիտանէի ծանրութեան տակ, եւ ասկէ որ եկամտաբեր նոր աղբիւրներ կը առեղծեն ի վնաս ժողովուրդին, մաքսեր եւ տուրքեր ուռեցնելով, պատճառը սա է, որ անձնք պետութիւնները, որոնք ազգային պետութիւն ըլլալէ դադրած, կուսակցական պետութիւններ եղած են, առիպուած են իրենց մակարդի չարքերուն աթոռ տալ, կուսակցական ներքին կազմը յագեցնելու համար։ Եւ ժողովուրդն է որ կը տուժէ իր «ախլեզուէն» մակարդի զանկներուն երեսէն։ Այս երևոյթներէն ազդուած, Ֆրանսացի հանրածանօթ ասկավար մը, որ հեղինակութիւն մըն է, կը գրէր. «Ջի. նացի ազգս դիւղացին աչխարհի բոլոր մարգերուն չարքին մէկն է ամենէն գործունեայ և երջանիկներէն։ Հմուտ Ջինացին մանաւանդ մըն է, իր ժողովուրդին կրծախան (chancre) է, սա սքանչելին լաւ—Ձէնու հազար անգամ իրաւունք ունէր գրելու, «ահ, եթէ մենք Ջինացիներս կարենայինք միայն մէկ կողմ նետել չատ գիտնալը, և մեր վրայէն թօթափել հմտութեան լուծը, մեր ժողովուրդը հազար անգամ աւելի լաւ պիտի ըլլար»։

Ասկէ անչափաբար Le Play կը գրէ. «Հարստութիւն, մաւոր մչակոյթ, և այժ կամ իչխանութիւն կրնան ըլլալ երեք վտանգաւոր հիւանդութիւնները այն ցեղերուն, որոնք երթալով կը կնճռոտուին, առանց կատարելագործուելու»։

Չափազանց նշանակական է ընկերական հարցերու մէջ անվճռելի հմտութիւն ունեցող լուսամիտ հեղինակներու այս գնահատումը այսօրուան կրթութեան խնդրոյն չուրջ։ Որովհետև ալ անվճռելի իրողութիւն մըն է, թէ ալ խոհ այսօր կը տառապի անգործ հրմուտներու, կամ կարծեցեալ զարգացածներու երեսէն, երբ դպրոցը գեղակներէն հերկող եւ մչակող ձեռքեր կը պակսին, երբ արհեստները կը մնան ազէտ ձեռքերու մէջ, երբ վաճառականներու հոգին օրէ օր կը թունաւորուի խարդախութեան և խաբէութեան խմորով, և երբ ժողովրդական ամէն խաւերու մէջ արգարութեան, պարտքի և իրաւունքի ամենատարրական սկզբունքները այս իրողութիւնը յայտարարելու և մատնանչելու սխուր հարկին մէջ կը գտնուին այսօր։

Ճշմարիտ գիտնականներու պէտք ունի աչխարհ ընտելանալու համար բնութեան գաղտնիքներուն, և զանոնք օգտագործելու համար։ Ամէն մարդ յարմարութիւն չունի, սակայն գիտնական մը ըլլալու։ Եւ արդէն հարկ ալ չկայ ասոր։ Էմիլը մը, Մարգոյի մը կրնան ամբողջ արհեստի ծնունդ սիս մինակ ասոկ իրենց օժտումներով։ Մխիթարը չէ՛ ,սակայն, երբ խնդիրը կը գտնուի

Իսկ անտառի խաղաւիժներ,
Երբ խռովիներ մեզ պատահին։
Ո՜հ, սիրտը մեծ Արեւելիցի,
Լիքբանանն է միտս յաւիտեան։
Տերը պահի պահպանի զայն,
Յիրմսի ժամանակին։
Ամենիս եմ հայրենիքին,
Բարձրութեանն ու գոտակին
Մենիք ամենիս հայրենիքին,
Նովն ու ցամաքն են՝ անոր
Մարգարիտն երկ—Արեւելիցն (*)
Պարգեւն ու բարիքներն անոր
Լից կը հասնին երկ—Եւեւո (գ)ին։
Դանձր՛ն իսկ է անոր անուն,
Մեր նախահայրերէն հետէ,
Փառքը անոր իր «երգ»ըն է
Խորհրդանիշն անմահութեան։
Ամենիս եմ հայրենիքին
Բարձրութեանն ու գոտակին
Մենիք ամենիս հայրենիքին.

Արաբերէնէ Հայացուց
Մ. Գ. Ջ.

Պէյրութ 16 Հոկտ. 1933

(*) Մայրագոյն և մերձագոյն Արևելք։ Հիւսիսային և Հարաւային բևեռներ կ'ուզէ ըսել։

ԻՆՉՊԷՍ ՀԱՒՆԵՑՆԵԼ ՅՕԴՈՒԱԾ ՄԸ

«Ազդարար»ի «Փիքեռօր այս խորագրով կը գրէ հետեւեալ ուշագրաւ յօդուածը.—

Սարօսփելին միայն հայ խմբագրին վիճակը չէ։ Զարհուրելի է նաև հայ յօդուածագիրներուն կացութիւնը։ Անոնք ալ յաճախ կը առտպին իրենց գրուածքը հաւնեցնելու համար։

Նախ պէտք է իրենց յօդուածը հաւնեցնեն խմբագրին։

— Յօդուածները գրել մեկնով ու թաւիշին մէկ էջին վրայ։

Այս է առաջին պատուէրը որ խմբագրապետին կուտայ։ Հնազանդիլ պիտի։ Անպիտանը կը պահանջէ որ մէկ էջին վրայ գրես, որպէսզի միւս էջին վրայ ալ ի՛նչ գրէ...

— Կարճ գրել, ու փաստերը միայն կը հրահանգէ խմբագրապետը։

Ինչպէ՞ս կարճ գրել, Աստուա՛ծ իմ. երբ մտածումները ուղեղիդ մէջ կը յորդին, երբ այնքան բան կայ ըսելու։ երբ այնքան բա՛ն կայ հայ ժողովուրդին սորվեցնելու...։ Երբ այնքան կա՛րճ է կեանքը...

***

Խմբագրէն յետոյ նաև թերթին սրբագրիչը կայ՝ որուն ևս պէտք է հաւնեցնել յօդուածը։ Օ՜, ան ուրիշ դժուարնահ է։

Նախ սարսուռ ես ու մէկ բժանդգի դպիլ յօդուածիդ մէջ։ Ներելի չէ նոյնիսկ հեռուէն հեռու ակնարկութիւն մը։ Հապա եթէ թերթը եռ ղրկէ։ Ոչ մէկ բժանդգ պէտք է իր վրան առնէ այս կամ այն ակնարկութիւնը։

Յօդուածիդ մէջ Կիրակոսեանին կամ Մարկոսեանին ալ պէտք չէ ակնարկութիւն ընես. հեռուէն ազգական են պրն. Տնօրէնին։ Հապա եթէ անոնց սիկին. ները կռիւ գան պրն. Տնօրէնին յարգելի սիկնոջ վրայ։ Ընտանեկան վէ՛ճ պիտի սաեղծես։

Պէտք չէ ազաներուն դպիր, ոչ այ առջնորդ սրբազանին։ Հապա՞ եթէ իրենց բարևը կարեն։ Պրն. Տնօրէնին գործին չի գար եթէ ծուռ նայի այս կամ այն ազան, կամ եթէ սրբազանը ճայի չհրաւիրէ իր ասունը...

Ոչ կաթոլիկին պէտք է դպիս, ոչ բողոքականին։ Եթէ կրօնական հարց մը չոչափել կ'ուզես պէտք չկայ մանրամասնութեանց մէջ մանելու։ Պէտք է ակնարկը վրայէն նետես. գրէ ընդհ. քրիստոնէութեան վրայ. քեզի՛ ասուր են ապացուցանելու հոգը թէ Պետրոս Առաքեալ հռոմ գնա՞ց թէ չգնաց, կամ թէ բողոքականները ինչո՞ւ ջմեռան չեն...

***

Հապա՞ գրաշարը։ Ա՛ն ալ պէտք է հաւնի յօդուածի մը... որպէսզի չարէ։ Նախ բութերը քիչ ըլլան, ինչպէս նաև չեչաերը։ Ծեռոյ արամեռնով չարուելիքը չատ բան պէտք չէ գանաի յօդուածիդ մէջ։ Կը ցզայնանայ պրն. գրաշարը։ Գրաշարներն ալ մարդ են, անոնք ալ բարեկամ ու ազգական ունին. զգոյշ պէտք է ըլլաս ուրիշ ակնարկութիւններուդ մէջ։ Եթէ գրաշարը թոթով գրացի մը ունի, չելլե՞ս յօդուած մը գրես պերճախօսութեան վրայ. Հրաչ Երուանդին անունն անգամ տալու չես։ Եթէ գրաշարներէն մէկուն մէկ բառիկաը չիլ ազգային մը ունի, չելլե՞ս յարձակիս ազգային մարմիններուն վրայ չիլ հաչիներ վերագրելով անոնց։ ոչ իսկ պէտք է անոնց երեսին տաս իրենց կարճատեսութիւնը, եթէ նոյն իսկ գիտես թէ օր մը կէս ճամբան պիտի մնայ էսպես։ Ի լիէն...

Ու փա՞ռք տուր եթէ պրն. գրաշարը չխայտառակէ քեզ։ Որովհետև կրնա՞յ քեզ ծաղր ու ծանակ ընել մէկ գիրով մը։ Արդէն գուն գիտնալու ես բոլոր այն վտանգաւոր բառերը՝ որոնց մէկ տառ եթէ փոխուի, կը խայտառակուի ամբողջ յօդուածդ։ Իմ գլուխս եկած է, գիտես։

Զգուշանալու ես ծապիկէն, հովէն, սեխէն, անուշէն, որովհետև յանկարծ կապիկ, կով, ցեխ, ապուռ կրնայ դարձնել պրն. գրաշարը. կարելի եղածին չափ քիչ գործածէ էջը՝ որովհետև յանկարծ էն կը դառնայ. «՛Լ երևակայէ թէ ի՛նչ կ'ըլլայ վիճակդ եթէ յօդուածդ գրած էիր փառաբանելու համար ենովք Արմէնի գրական մէկ... էջը։

***

Ու դեռ ընթերցողը կայ։ Աչեննէ գըժ. տրահանճն է ան։ Չես կրնար բա՛ն մը հաւնեցնել անոր։

Մէկը հոգով անմահութեան վրայ խօսող նիւթերէն կ'ախորժի. ուրիշ մը կը փնտռէ բանջարներու մչակութեան նուիրուած յօդուածները. կան որ կը նախընտրեն թռչորին վրայ ուսումնասիրութիւն մը կամ անտեսական ազգային վրայ պատմական նիւթ մը. կան որ կ'ուզեն կարդալ վերլուծութիւնը Լոյա Ճօրճին կամ Փաւանքարէի մէկ ճառին, ուրիչներ ուսումնասիրութիւններ կը փնտռեն գրական դպրոցներուն վրայ։ Ու դեռ կան որ բժչկական նիւթեր կ'ուզեն, յօդուածներ՝ սինէմայի ասպետներուն չուրջ, տեսութիւն մը բամպակի հրապարակին վրայ, հարցնիքի մը նկարագրութիւնը, Արջանեան Սըրբազանին քարոզը, բողոտութիւն մը կոմիտասին ու Պուտաչեան քահանային մէջև, կամ թէ փիլիսոփայական թէզ մը... Էտեան լիսէին վրայ։

Եթէ կ'ուզես կարդացուել յօդուածիդ մէջ այս բոլոր նիւթերն ալ պէտք է չոչոփես...

Ու դեռ արհեստով դժուարահաճները կան։ Անոնք ո՛չ մէկ բանի չեն հաւնիր։ Եթէ յօդուածիդ մէջ աչխարհի բոլոր նիւթերն ալ ասա...

Եթէ նոյն իսկ գրական յօդուածի մը մէջ՝ վերլուծած ըլլաս ասլորին անկման պատճառներն ու հոգով անմահութիւնը, իրար իսանած հիթլերի մէկ ճառ ու ազգի մը ազնկան հարցնիքը, բողոտութիւնը ջրած հայ և բրիզնդական ճարտարապետութեան, ու փաստարկած Կրէթա Կարպօ ու Էսեան լիսէն...

Չհաւնողը նորչն չի հաւնիր...

— Ան ի՛նչ լուրջ յօդուած է կ'ըսէ մէկը. բռցօթեայ—բռցօթեայ վէհին ատե՞նն է. ուրիչ տեղ չունի՞ ազգը. Քող երթայ Բագլավեկին մէջ գրէ հայ Հանդէս Ամսօրեային. անոնք է որ տեղ չունին...

— Շատ թեթև էր յօդուածը. լեզուական ուսումնասիրութեան մը մէջ ի՞նչ գործ ունի կոտակը. Նորայր Բիւզանդացին ալ բառի մասին կը վիճէր՝ բայց չուք էր մարդուն վրայ... ուզէիր չուզէիր՝ կը հաւատայիր բառին...

— Երկար յօդուածներուն չըլլանր վազուց անցած է։ Օթօմօպիլին դարն է հիմա. յօդուած մը պէտք է լինայ չուտ մը, մինչև որ ատրճգ խմես։ Երկար յօդուածը ալ չի՛ մարսուիր՝ եթէ նոյն իսկ Գասպար Նէմցէն ըլլայ գրողը...

— Կարճ էր յօդուածը. յօդուած ըսածդ չուտ մը լինելու չէ։ Բիւզանդ Քէչեանը այնպէ՞ս կը գրէր որ կը կարգաս իր կը կարդայիր չէր՞հաւներ...

***

Ու հիմա եկուր հայ գրող եղիր...

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԹԻՒ

ՋԱՀԼԷ՝ Պ. Գրիգոր Քիւրճեան (լուսանկարիչ)։— հակառակ ձեր խոսումներուն՝ բեռացայի քէ՝ գուտր, ցաղդ չի զրկեցիք ձեր հասիւը։ Հանեցէք փութացնել։

ՐԱՆԳ՝ Պ. Գեorոս Փարթամեան.— նմանապես։

ԻՄԱՍՏԱԼԻ ԱՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մարդ միչտ կը հետապնդէ կին մը, մինչեւ որ այս վերջինը բռնէ զինքը։

— Սատիսը այն է որ վարպետը չտեսնի իր երեսակոյութեան և իր տեղեկութեան միջեւ։

— Հին ընդքի առած մը կ'ըսէ.— Ձուկերն ու այցելուները երեք օրէն հոտ կ'արձակեն։

— Մեղրալուսինը վերջացած է, երբ այրը կը դադրի «սիրելիս» կոչելէ իր կինը եւ, կը կանչէ «էյ՛»։

— Կարգ մը մարդոց միակ մարզանքը ղէպի եզրակացութիւն ցատքելն է։

— Ո՛րքան նեղ է անձի մը միաքը, այնքան լայն է իր յայտարարութիւնը։

— Այժէն մարդ ունենալու է բաւական խոչոր գերեզմանատուն մը, ուր պէտք է թաղէ իր բոլոր նիւթերու թեորութիւնները։

— Միակ վատահելի բանը որ կայ բախտին մէջ այն է որ կը փախուի։

— Ձեզը պիտի տեւէ այնքան ատեն որ մարդիկ կը լսեն դուն իրենց ոտքերով, փոխանակ ուղեղով.—Ձոն Ֆիլիպ Սուզա։

— Ծուռեաս է այն անձը, որ դժուարութիւններ կը յարուցանէ իր պատասխանեաց առջեւ։

— Լաւատես է այն անձը, որ պատեհութիւններ կը սաեղծէ իր դժուարութիւններէն։

— Երջանկութեան գաղտնիքը բրածդ սիրելուն մէջ չէ, այլ սիրածդ բսնելուն։

— Փոլիթիկոսութիւնը արուեստն է հարուստներէն դրամ եւ աղքատներէն քուէ ձեռք բերելուն՝ մէկը միւսէն պաչպանելու պատրուակով։

ՆՇԱՆԱԻՈՐ ՄԱՐԴՈՑ ՎԵՐՋԻՆ ԽՕՍՔԵՐԸ ԻՐԵՆՑ ՄԱՀԷՆ ԲՈՊԷ ՄԸ ԱՌԱՋ

Արաչէս, Արքայ հայոց.— «Աւա՛ղ փառացս անցաւորի»։

— Ներոնի ժարը, իր օրգւոյն Ներոն կայսեր կոդմէ ղրկուած մարդասպանին.— «Զա՛րկ, օրովայնի՛»։

— Լօրա Ռուէյ, դահիճին որ կը վճռռնէր. «Ինչո՞ւ չես հարուածեր։ Զարկ մա՛րդ»։

— Լօրա Պայրըն.— «Պէտք է քնանամ այժմ»։

— Լօրա Քրոմուէլ.— «Իմ նպատակս չէ խօսել կամ քնանալ, այլ արտարել րոպէ մը առաջ երթալուս»։

— Էակըր Ալլէն Փօ.— «Տէր, օգնէ հոգւոյս»։

— Լուսվիկ վան Պեթովէն, որ խուլ եղած էր իր վերջին սաերիներուն եւ շատ մը եղանակներ հեղինակած էր առանց լսելու.— «Երկինքի մէջ պիտի լսեմ զանոնք»։

— Թոմաս Ճեվըրսըն.— «Հոգիս Աստուծոյ կը յանձնեմ, դուստրս երկրիս»։

— Թէոտոր Ռոզվելթ.— «Մարեցէք լոյսը, խնդրեմ»։

— Ռոպրէյ.— «Վար քաչեցէք վարագոյրը, կատակերգութիւնը վերջացած է»։

ՀՐԱՉ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

Պատիւ ունի ծանուցանելու իր յարգոյ յաճախորդներուն, որ, Նոյեմբեր 1ին սկսեալ Պէյրութի իր լուսանկարչատան մէջ գործի կ'սկսի կանոնաւոր կերպով։ Իր ճոխաբաճը կը մնայ նոյնը՝ արուեստ, ճաշակ, նորութիւն եւ ճշդապահութիւն։

2-4 Մատաթ, Ֆօթօ-Հրայ։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգ. Վարչութեան Քաղաքական Ժողովը նկատի ունենալով Մ. Ազգային Ընտրանի սպանութեան առթիւ սաեղծուած չփոթ կացութիւնը, դիմումներ կատարած է պատկան Իչխանութեանց մօտ ամբաստանելու համար, հետեւաբար կը յորդորէ՝ ժողովուրդը որ հանդարտ մնայ, չի խանգարելու համար Արդարութեան ընթացքը և մեր համայնքին նեղքին խաղաղութիւնը։

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՑՈՑ ԼԻԲԱՆԱՆԻ (կնիք)

ՀԱՅԿ. ԿԵԱՆՔ

ԼԵԶՈՒԻ ՀՄԱՍԻՆ

Թիֆլիզի մէկ դպրոցին մէջ, վերջերս, հայերէն լեզուի յանճնախումբին նախաձեռնութեամբ տեղի ունեցաւ Հայաստանի համալսարանի լեզուագիտական բաժնի դասախօս Գ. Սեւակի բանախօսութիւնը «Լեզուի տեսութիւններ եւ էերակատեան խնդիրներ» նիւթի մասին։

Դասախօսը նախ պարզեց հայ լեզուի ներկայ վիճակը, զարգացման կարելիութիւններ, եւն.։ Եւ այս առթիւ բաւական տպի հայ գրական լեզուն կ'ապրի փոխանցման օրջան մը։

Ծեռոյ ներկայացուց լեզուական հարցեր, գոյութիւն ունեցող տեսութիւններ։ Ծիծաղելի է հարկեցին մէկն է, որ ասեիճանաբար լեզուի գիտակցական երեւոյթ է գերազանցապես, երեւոյթ մը, որ չի կրնար գոյութիւն ունենալ կապիկներու մէջ։

Սեւակ ճիշդ կը գծէ յաբեթաբանութեան տեսաբան փոճ. Մարի տեսութիւնը լեզուի ծագման մասին,— արդի ճնչա—առաստանական լեզուէն առաջ գոյութիւն ուներ «ատժումներու լեզու» մը։ Ենգլս, մեկնելով մարխեան վարդապետութենեն, «աշխատանքի լեզու» կ'անուաներ «ատժումներու լեզուն»։

Այժմ գիտութիւնը եւս կը հաստատէ թէ մեր ուղեղին մէջ գոյութիւն ունի մասնաւոր կեդրոն մը, որ կը վարէ «ատժումներու լեզուն»։ Այդ կեդրոնը, ժամանակ մը, տիրապետող դեր կը կատարէր մարդկային կեանքի մէջ։

Խօսելով հայոց լեզուին ծագման եւ զարգացման խնդիրներու մասին, փոճ. Սեւակ կ'ըսէր թէ զարեարը մեր հին բարբառներէն մէկն է, որ ասեիճանաբար ամփոփելով միւս բարբառներու հիմնական տարրերը, կրցեր է տիրապետել եւ տիրող դասակարգին ու հոգեւորականութեան լեզուն գառնալ։ Նոյն օրջաններէն է անցեր արդի արեւելահայ ախարհաբար, որ արատասեան բարբառին մասնաւորած ձեւն է։

Այսեղ փոճ. Սեւակ անցաւ հերակաճական հարցերու եւ բսաւ թէ պէտք է Աբեղեանի ձեւական հերակաճութեան հակադրել գործնական հերակաճութիւնը, որ կը հիմնուի իրերու եւ երեւոյթներու բովանդակութեան, եւ ոչ թէ ձեւի վրայ։ Օրինակ, ձեւական հերակաճութեան հետեւողներ այս վերջին տարիներուն արեւելահայ լեզուի հոլովման եղանակներէն վանեցին հայկականն ու սեռականը, մինչդեռ հայկականն ու սեռականը իրարանձնելն իր տեղը ունի, երբ մեծ խորանաճ նախադասութեան բաղկացուցիչ անդամներու յարաբերութեան ու բովանդակութեան մէջ։

ՌՈՒՍ ՆԿԱՐԻՉՆԵՐ

Երեւան հասան խումբ մը նկարիչներ որոնց մէջ Երևկն, Ուղայցովա, Ֆանդագարձ Սանդոմիրսկայա։ Այս արուեստագէտները Հայաստան կ'այցելեն, Մոսկուայի յանձնարարութեամբ, պատկերացնելու համար Հայաստանի բնակերվարական օբնարարութիւնը իրենց գործերուն մէջ։

Արուեստագէտները անմիջապէս գացին գիւղատնտեսական կայանները։

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ԱՁՔԸ ԼՈՑՍ

«Ճաշարան «ԼԻԼԱ»յի Վարչութիւնը որոշած է մասնաւոր գիներ վերապահել ուսանողներուն եւ անոց համար բնատեկան մթնոլորտ մը սեղծել իր մաուր սրահներուն մէջ։

Ճաշարան «ԼԻԼԱ»ն, որ այս ամառ կրցաւ գոհացնել իր բազմաթիւ բնաւորեի յանախորդները, պիտի կարողանայ նաեւ, այս դպրոցական օրջանին, ուսանողական եւ բնատեկան վայր դարձնել իր հաստատութիւնը։

ՔՐԱԳԱՅԻ ԹԵՐԹՈՆԸ

ԳԱՐԱՍԱՋՈՎ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Թարգմ. ԵՂԻՇԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հեղինակ ՖԻՈՏՈՐ ՏՈՍԹՈՒԻՎՍԿԻ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Գ. ԳԻՐՔ

ՀԵՇՏԱՄՈՒՆԵՐԸ

«Ահա՛, իմ սիրոյ նաժակս գրուած։ Աւատուա՛ծ իմ, ի՞նչ ըրի։ Ալիոշա՛, սի՛ր արհամարէք զիս, եթէ զէշ գանէք ըրածս, եթէ վչտացնէ ձեզ, ներեցէք ինձի։ Իմ պատիւս ձեր ձեռքերուն մէջ է հիմա։ Կը զգամ թէ պիտի սկսիմ լալ։ Ծառուա՛ծն ինչեւ անաւոր տեսակցութիւնը։

Լիզա։

«Ծ. Գ.— Ալիոշա, եկէք ա՛նպայման, ա՛նպայման, անպայման։» Լիզա։

Ալիոշա երկու անգամ զարմանքով կարդաց այս նամակը։ Մտածկոտ մնաց, յետոյ ուրախութենէն թեեւ օրէն ժպտեցաւ, վերջը սարսռաց, այդ ժպիտը տեղապարտ թուաձ էր իրեն։ Աւանդ աճապարելու պահարանին մէջ գրաւ նամակը, խաչ մը հանեց ու պատկեցաւ։ Իր ներքին ամբողջ խռովքը ցրուած էր։

«Տէ՛ր պահէ զանոնք ամէ՛նքն ալ. պատպանէ դժբախտներն ու ըմբոստներն, ասպնջորդէ զանոնք, ուղղէ անոնց ճանապարհները» մրմնջեց, իրարու վրայ խաչ հանելով, յետոյ անմեղներու քունովը քնացաւ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Դ. ԳԻՐՔ

ԱԼԻՈՇԱՒ ՍԷՐԵՐԸ

I

Ալիոշա արթնցաւ արեւուն ծագելէն առաջ։ Սթարէցը քսուրեթնէն սթափած էր։ Հակառակ անոր որ չատ սակաւ կը զգար ինքզինքը, ուզեց ելլել և նստիլ իր բազկաթոռին մէջ։ Կատարելապէս սիրացած էր իր կատղութեանց, դէմքը ներքին հրճուանք մը կը ճառագայթէր, իր ակնարկը ծայրայեղօրէն քազցր էր։

— Թերեւս այս օրուան վախճանը չեհնեհ, բսաւ Ալիոշայի։

Վանականները հաւաքուեցան Սթարէցին սենեակին մէջ։ Օրը կը սկսէր ծագիլ։

Սթարէցը չատ կը խօսէր, կարծես, այս կերպոյն ժամուն ըսելիք՝ այն բոլոր բաները զորս չէր կրցած ըսել իր ամբողջ կեանքին ընթացքին, ո՛չ թէ զանոնք դասախօսելու այլ իր սերելիներուն հետ բաժնելու համար իր վերջին վայրկեաններուն ուրախութիւնը։ Բայց չուտով յոգնեցաւ։ Գոցեց աչքերը, յետոյ դարձեալ բացաւ զանոնք, ու գայն Ալիոշա կանչեց։

Սենեակին մէջ ամբաստ էին սիայն հայր Բայսի, հայր Եսոիֆ և Նորընծայ Բարֆերի։ Սթարէցը չեչտակի դիտեց Ալիոշան ու յանկարծ հարցուց.

— Ռուկիններդ քեզի կըսպասե՞ն, զաւա՛կս։

Ալիոշա չփոթեցաւ։

— Արդեօք պէտք ունի՞ն քեզի։ Մէկու մը խոստացա՞ր գինքը տեսնել այսօր։

— Արգարև... հօրս... եղբայրներուս... ուրիչներու ալ։

— Տեսա՞ր, անմիջապէս գնա՛ ու տո՛ւր նեղտնոր։ Չափազանց քեզի ըսելէ առաջ վերջին խօսքերս զոր պիտի լսեն ողջերը։ Գնա՛ պիտի տեսնես զանոնք, զաւակս, քեզի՛, սիրելի՛ զաւակս, որովհետև գիտեմ թէ կը սիրես զիս։ Իսկ հիմա, գնա՛ սիրեցիր անոնց որ քեզի կը սպասեն։

Ալիոշա հնազանդեցաւ, թէև իրեն չատ գժնդակ էր այս տեսակ վայրկեան մը իր օգոստափոս բարեկամէն զատուիլը։ Բայց իր վերջին խօսքերը կատկի մը նման իրեն վատահելու Սթարէցին խոստումը խանդավառութեամբ կ'ոգեշնչեր նորընծային հոգին։ Աճապարեց, քաղաքի իր գործերը ամենագործ ժամանակի մը մէջ կարգադրելու և վանք վերադառնալու համար։

II

Ալիոշա նախ իր հօր տունը ուղեւորեցաւ. ճամբան, յիչեց թէ Ֆիոտոր Բավլովիչ յանձնարարած էր որ իվանէն գաղտնի ներս մտնէ. «Ինչո՞ւ, կը հարցնէր ինքնիրեն Ալիոշա։ եթէ ինծի գաղտնի բան մը ըսել կ'ուզէ, ինչո՞ւ անկէ ծածկէ զայն։ Հաւանական է որ յուզմունքը արգելք եղաւ իրեն ինքզինքը բացատրելու։»

Գոհացուցած զաւակին երբ Մարթա ակնաթէվվնա (կրեկորի հիւանդ էր) բսաւ թէ Իվան Ֆիոտորովիչ երկու ժամէ ի վեր գուրս ելած էր։

— Իսկ հա՞յրս։

— Նյած է. սուրճը կը խմէ։

Ալիոշա ներս մտաւ։ Մերուխին սեղանի մը քով նստած էր. ժպտած վերարկու մը հագած, ոտքերը հողաթափերու մէջ, մտազբաղ ձեւով մը գործի թաւիքեր կը թղթատէր։ Դէմքը յոգնածութիւն կ'արտայայտէր. ճակատը ուր մեծ ոպիներ գոյացած էին. փոթթուած էր կարմիր մետաքսէ թաչկինակով մը, Քիթը չատ ուռած եւ մորթագոյն եղած, իր դէմքին կուտար չատ ժանեաւոր ու չար երեւոյթ մը։ Մերուխին ինքն ալ գիտէր այս բանը ու գէշ ակնարկ մը նետեց Ալիոշայի։

— Սուրճը պաղած է, ըսաւ չոր չեչտով մը, չեմ կրնար ալ քեզի։ Իբր ուտելիք՝ ձուկ միայն ունիմ։ Ես ո՛չ մէկուն չեմ երեւիր, դուն ինչո՞ւ եկար,

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՐԱՅԽԹԱԿԸ ԿԸ ՅԵՂԱՁՐՋՈՒԻ

ՀԻԹԼԷՐ ՊԻՏԻ ԳՐԱՒԷ ՀԻՆՏԷՆՊՈՒՐԿԻ Ա Թ Ո Ռ Ը

ՓԱՐԻԶ.— «Ժուրնալ»ի Վերլինի թղթակիցը կը հաղորդէ, թէ ազգ. ընկերվարականները ծրագրած են յեղաշրջել Բայխթակը, դարձնելով ղեկավարներու խորհուրդ մը: Այս բարեշրջութիւնը կարեւոր փոփոխութիւններ պիտի մտցնէ վարչական ու քաղաքական կեանքին մէջ:

Այս ծրագրի հիման վրայ բոլոր դաշնակցային կառավարութիւնները պիտի ընկրուին: Նոր Գերմանիան պիտի դառնայ քսան գաւառներու միութիւն մը:

Խորհուրդի մեծագոյն գործը պիտի ըլլայ ժարաջախտ Հինտէնպուրկին յաջորդին ընտրութիւնը:

Ո՞Վ պիտի յաջորդէ Հինտէնպուրկի

ՊԵՐԼԻՆ.— Նոյեմբեր 12ի ընտրութիւնները հաւանօրէն վերջ տան Հինտէնպուրկի պաշտօնավարութեան:

Ստեղծուած դրութիւնը խորհրդակցութեան նիւթ պիտի դառնայ երկու պետերուն խորհրդակցութեան ընթացքին: Վիճաբանութեան առարկայ պիտի ըլլան նաեւ քաղաքական հարցերը:

Ձեխոսլաւաքիա, որ նախապէս արհամարհանքով նայէր դանուբեան երկիրներու վերականգնումի առաջարկին, համոզուած է այլեւս թէ ան հիմք պիտի կազմէ Աւստրօ-Ձեխ մերձեցման: Գերմանիոյ համակիրները վերապահութեամբ կ'ընդունին մերձեցումը, բայց առհասարակ ժամուը ջերմագին կերպով չնորհաւորած է Գ. Գէնէօը:

Վատիկանի դէմ մահափորձ

Հեղինակները կը ձերբակալուին

ՀՌՈՄ.— Գիշեր առեն ոստիկանութիւնը ձերբակալեց Գանբա, Բրնէ եւ Ալտօ եղբայրներն ու Գաչիկլիոնէ անուն անձը, որ յունիս 25ին ռումբ մը պայթեցուց Ս. Գետրոսի տաճարին մէջ:

Գաչիկլիոնէ խոստովանած է որ Փարիզի մէջ հրատարակուող «Իլ Մօնտօ» թերթի տնօրէնը իրեն պաշտօն յանձնած է Հռոմի մէջ հակաֆաշիստ ցոյցեր ու ոճրափորձեր կազմակերպելու: Թերթի տնօրէնը հրահանգած էր նաեւ ռումբ արձակել Ս. Գետրոսի տաճարին մէջ, ահաբեկելու համար Քաւիւտները:

Գերման լրագրողի մը ձերբակալութիւնը

ԳԵՐԼԻՆ.— Այսօր Բայխթակի Նրբանցքին մէջ ձերբակալուեցաւ գերման լրագրող մը Գ. Կէօրէնկի դէմ անարգական յօդուած մը գրած ըլլալուն համար:

Վօն Նէօյրաթ յարձակում կը գործէ

Սըր Ճօն Սիմօնի վրայ

ԼՈՆՏՈՆ.— Սըր Ճօն Սիմօն խորհրդակցեցաւ նախարարապետին հետ: Ճօն Սիմօն տեղեկացած էր պ. Նէօյրաթի յարձակումներուն, որոնք արձագանգ գտեր էին գերման մամուլին մէջ: Գերման Արտ. Գործոց Նախարարը կը դատապարտէր Ճօն Սիմօնը, որ յայտարարած էր թէ Բայխի ներկայացուցիչները ծրնեւի մէջ համաձայնութեան խոստումներ տուած են Ճօն Սիմօնը կը դատապարտուի նաեւ, թէ Գերմանիոյ պահանջներուն մասին սխալ տեղեկութիւններ տրուած է Ամերիկ. գառավարութեան:

«Ճօրէյն Օֆիս» հասնելով, Սըր Ճօն Սիմօն հրատարակութեան առաւ հետեւեալ պատասխանը. «Կը ցաւիմ խորապէս, որ անհատական տեսակէտներու մեծ տարբերութիւն մը կայ իմ ու պ. Նէօյրաթի միջեւ: Հայրենակիցները կրնան համոզուած ըլլալ, որ Նէօյրաթի անհիշդ նկատումները ինձի վերագրելի չեն»:

Հիթլէրի ճախապատարումները

Նազիներու Սիմպոլ արծաթ մուրճը կը խորտակուի

Հիթլէրի ձեռքին մէջ

ՄԻՒՆԻԽ.— Խիստ նշանակալից դիպուած մը պատահեցաւ այսօր, արծաթ հոյակերտ մուրճի մը շուրջ, որ վարչապետ Հիթլէր պիտի գետեղէր նորաշէն Քան գարանի մը իբր հիմնաքար:

Ներկաներուն մէջ էին նաեւ Նօսն Բաքար, տօքթ. Կէօպպէլս, Վօն Նէօյրաթ: Այս հանդէսին առթիւ երկրի կառավարիչներն ու օտար հիւպատոսները դժգոհութիւն յայտնեցին:

Գավարիոյ Ներքին Գործոց Նախարարը Հիթլէրին նուիրած էր այս մուրճը որպէս Սիմպոլ Նազի շարժման: Ան յոյս յայտնած էր թէ նմանօրինակ հանդիսութեանց մէջ այս մուրճը հիմնաքար պիտի ծառայէ:

Հանդիսականները ապշեցուցիչ տեսարանի մը ականատես եղան: Հազիւ պ. Հիթլէր առաջին հարուածը տուաւ քարին, մուրճը երկու կտոր եղաւ:

Հիթլէր ինքզինքը վերահսկուած զգալով նստեցաւ ու չխօսեցաւ իր ճառը

Աւստրօ-Ձեխ մերձեցում

ՎԻԵՆՆԱ.— Այս առաւ Պ. Գէնէս Վիեննա կը հասնի, խօսակցութիւն ունենալու համար Տօլֆիւսի հետ: Երկու կողմերն կը ցանկան վերահաստատել անհետացած հաղորդակցութիւնը մը, որ վիճաբանութեան նիւթ պիտի դառնայ երկու պետերուն խորհրդակցութեան ընթացքին: Վիճաբանութեան առարկայ պիտի ըլլան նաեւ քաղաքական հարցերը:

Ձեխոսլաւաքիա, որ նախապէս արհամարհանքով կը նայէր դանուբեան երկիրներու վերականգնումի առաջարկին, համոզուած է այլեւս թէ ան հիմք պիտի կազմէ Աւստրօ-Ձեխ մերձեցման: Գերմանիոյ համակիրները վերապահութեամբ կ'ընդունին մերձեցումը, բայց առհասարակ ժամուը ջերմագին կերպով չնորհաւորած է Գ. Գէնէօը:

Ասորիներու հարցը Ազգաժողովին մէջ

ԺԸՆԷՒ.— Կոսիաէ ժը կազմուան է Ազգ. Դաշնակցութեան խորհուրդի վեց անդամներէն, որ պիտի զբաղի Ասորիները իրագէն դարս հաստատելու հարցով: Կոմիտէն նիստ մը գումարեց այս առաւօտ նախագահ ընտրելով Սպանիոյ ներկայացուցիչը:

Երկար խորհրդակցութիւններ տեղի ունեցան այս խնդրին չուրջ:

Յառաջիկայ նիստը պիտի գումարուի 26 Հոկտեմբերին:

Թուրք-Ռումէն դաշնագիրը

ԷՆԿԻՒՐԻ.— Գ. Թրթուլէսքօ եւ իր հետեւորդները մեկնեցան Էնկիւրիէն: Իր Մեկնումէն առաջ Ռումէն Արտ. գործոց Նախարարը յայտարարեց, Թէ ըստարագրուած դաշնագիրը ամուր օղակ մըն է, որ իր պիտի հաստէք Պալքանեան պետութիւններն ու պիտի ապահովէ Թերակղզիին ապահովութիւնը:

Սովիէք ճաւատորմիղ մը Պօլսոյ առջեւ

ԷՆԿԻՒՐԻ.— Սովիէք Նաւատորմ մը, բաղկացած 3 զրահաւորէ, 3 ընդհանուր եւ 3 Թորփիլահաւոյ Պօլիս հասաւ ուր պիտի մնայ 3 օր:

Հունգար նախարարներ Թուրքիոյ մէջ

ՓՈՒՏԱՓԷՇԹ.— Այսօր Վարչապետն ու Արտ. գործոց Նախարարը Թուրքիա կը մեկնին:

Թերթերը կ'ընդգծեն այն պարագան, Թէ Հունգարիա չի կրնար անտարբեր մնալ արհեստական Եւրոպայի չարժման: Նախարարներու ճամբորդութիւնը անհրաժեշտ է, որովհետեւ քաղաքական խմորումներ կ'ըլլան Պալքաններու մէջ Հունգարիա կը չահագրգռուի այն դաշնագրերով, որ Թուրքիա կնքեց Սովիէք Ռուսիոյ եւ կարգ մը ուրիշ պետութիւններ հետ:

Այնուհետեւ մամուլը կը չեշտէ կարեւորութիւնը Պուկար—Հունգար մերձեցմանէն անհանդուրժելի է, որ Պուկարիա փոքր հաշտձայնութեան անդամ մակցիլ չէ ուզած:

Թերթերը կը չահագրգռուին նաեւ այն առեւտրական կապերը, որ իրականացան Ռուսիոյ եւ Հունգարիոյ միջեւ, Դանուբի վրայով:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս գրած էինք մեր նախաճեմայ թիւով, Քազաֆական ժողովը որոշած էր վերակազմել Տնտեսական Խորհուրդը, նրբութեան եւ ազխասանմէկ չի խուսափող ազգայիններ հրաւիրելով անդամակցելու համար անոր:

Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք որ Առաջնորդարանը արդէն կազմած է ցանկը այն ազգայիններուն, որոնք ամէն յարմարութիւն ունին եւ կը վայելեն ընդհանուրին վստահութիւնը:

Լիայոյս ենք որ, այդ ցանկը կազմող ազգայիններ առանց առարկութեան պիտի ընդունին հրաւէրը. ցոյց տալու համար որ իրենց հանդէպ տածուած համակրանքին ու վստահութիւնը տեղին է եւ իրենք իսկապէս ազխասանմէկ ու դժուարութենէն խուսափողներ չեն:

ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ ՄԸ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳԼՈՒԽ ՅԱՐՁԱԿՄԱՆ Կ'ԵՆԹԱՐԿՈՒԻ

Ինչպէս Գէյրութի, նոյնպէս Տիւրոսի մէջ Քազաֆապետութիւնը արգիլած է օրը. չուն առեւտուրը եւ կը հետապնդէ այն մարդիկը, որ հրապարակի մը վրայ իրենց ապրանքները կը ցուցադրեն:

Տիւրոսի մէջ Մուսթաֆա Իպրահիմ առուն օրջիկ առեւտականը տեղափոխութիւն կը սնուցանէր Քազաֆապետական պատասխանատու Հալաուեի դէմ:

Այս վերջինը ամէն առթիւ տուգանքի ենթարկեր էր Մուսթաֆան եւ այս կերպով կ'ուզէր խլել անոր տանած բանի մը դահեկանը:

Առջի առաւօտ Քազաֆապետութեան այս պատասխանատուն իր հսկողութիւնը կը կատարէր, երբ փողոցին մէջ տեսաւ Մուսթաֆան. ապրանքները գետնած պատիճ տակ:

Հալաուեի հանեց իր մտիտը եւ երբ կը պատրաստուէր պատիժը արձանագրել, մարդուկը գայլացած իր դատոյնը մխեց անոր կրծքին:

Զոհը հիւանդանոց փոխադրուեցաւ, իսկ ոճրագործը բանտ:

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՄԷՔՐ ՖԱՊԻԱՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻՆ ՄԷՋ

Դողութիւն մը տեղի ունեցաւ Մէքր Ֆապիաի գրասենեակին մէջ, բայց բարեբաղդաբար կարեւոր չի կորուսեր:

Մէքր Ֆապիա Ֆրանսա գնուելով, չորեքշաբթի առաւօտ ճկատուեցաւ, թէ գիշերը գողեր մուտ գործեր էին անոր գրասենեակին մէջ:

Լուսանկարչական գործիք մը, ժամացոյց մը եւ գոյգ մը վարագոյր գողցուած են:

Քարտուղարը մոռցած էր իրիկուներ մեկնելու պահուն դուռը կղպել:

Քննութիւն մը բացուած է արդէն, ոճրագործ կամ ոճրագործներ հարցաքննուած են:

ՏԷՅՍԱԼԻ ՔԱՌԱՍՈՒՆՔԸ

Ծէյսալ քագաւորի մահուան հառաւորեցին առթիւ, ամսոյս 24ին տեղի ունենալիք մեծ հանդիսութեանց մասնակցելու համար, Գէյրութէն բնտրուած է բազմանդամ պատուիրակութիւն մը, որուն անդամներն են.— Օմար պէյ Տաւուգ, Օմար պէյ Գէյնում, Սալիմ պէյ Ապու Սէյամ, Ալի Նասրէտին, Եուսուֆ Եազպէք, Գէօսրէ Եուրի, Սալան Լապապիթի եւլն.:

ՓԱՍՏԱԲԱՆ ԷՄԻԼ ՊԱԼԻԻ ՍՊԱՆՆԻԶԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԻՄԸ

ԹՈՒՐՔ ՈՃՐԱԳՈՐԾԸ ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԸՐԱԾ ԷՐ

ՀԱՅ ՏԱՍՆԱՊԵՏԻ ՄԸ ՔԱՋԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ

Կը յիշեն անշուշտ մեր ընթերցողներ երկու օրաթերթ առաջ Ալէքսանտրէթի մէջ պատահած վայրագ ոճիրը, որուն զոհ գնաց երիտասարդ հայ փաստաբան մը Էմիլ Պալի:

Ոճրագործը, Ահմէտ անուն թուրք մը, վեցերորդ ոճիրն է որ կը գործէր եւ արդարութեան ձեռքէն կ'ազատէր, օճորհիւ այդ օրջանի թուրք գիւղացիներուն պատրաստութեան: Փաստաբան Էմիլ Պալի, ի պատճառ ոճրագործ Ահմէտի հակառակորդներուն պատրաստ փաստաբանը կարգուած էր եւ յաջողած ի բացակայութեան 15 տարի բանտարկութեան դատապարտել Ահմէտը: Թուրք ոճրագործը սակայն դժգոհ մնացած էր տուած վճիռէն եւ որոշած վրէժ լուծել հայ փաստաբանէն: Նոյն իսկ կրսուի թէ՝ նախապէս ալ ճակատ մը անգամ սպառնագրեր դրկած էր Պ. Էմիլ Պալիին եւ ազդարարած որ հրաժարի իր հակառակորդներուն պատրաստութիւնը սատնծելէ:

Հովուեցի Ահմէտ ամսոյս 1ին կիրակի երեկոյ, Նարկիլիկի մէջ գործադրեց իր որոշումը, մահափորձի ենթարկելով հայ փաստաբանը: Կառավարութիւնը, որ երկար ատենէ ի վեր կը հետապնդէր փախստական ոճրագործը, կրկնապատկեց հետապնդող ուժերը եւ ամենախիստ միջոցներու դիմեց: Քանի մը օր առաջ, վերջապէս, օճորհիւ նախապատրաստած դակարդի մը, հայ չավուշի մը ձեռքով կը ձերբակալուի Ահմէտ, գիծուած վիճակի մէջ: Ամոր թախտոցը գրաւուած էր ժանեակարմներու կոդմէ, որոնց տասնապետը՝ Աւետիս Զավուշ, մուտքի դռան առջեւ պահուած էր: Երբ Ահմէտ, ձերբերը գետին փլած դրած զգուշութեամբ մը կը մօտենար, հայ տասնապետը առիւծի պէս կը խոյանայ վրան եւ կը սեղմէ կոկորդը: Ահմէտ գետին կը նետէ ձեռքէն եւ կը յաջողի դաշոյնը խլել եւ վիրաւորել տասնապետը, սակայն, ասոր չանցնելու, վրայ կը հասնին ժանեակարմները եւ կը օգնեն Ահմէտը, որ հազիւ 20—22 տարեկան յաղթանդամ եւ ներկայիս երիտասարդ մըն է:

Վստահ ենք որ Արդարութիւնը արժանի պատիժը պիտի տայ քուրթ ոճրագործին:

ՔԱՆԿԱԳԻՆ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Մուսկիքպէկ քաղին մէջ, գործաւորներ ասորական եկեղեցւոյ առջեւ տան մը հիմը փորելու ատեն, երեք հին դագաղներ գտած են: Լուր տրուած է կառավարութեան եւ իսկոյն դրկուած են հնագէտներ, Դագաղները փոխադրուած են պետական թանգարան:

ՁԱԲՈՆ ԻՐ ԸՆԴՀ. ՀԻՒՊԱՏՈՍԸ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Կ'իմանանք որ ձաբոնական կառավարութիւնը նպատակ ունի Գէյրութի մէջ բնդհ. հիւպատոս մը պահելու:

Ցարդ հիւպատոսի պատճառը կը վարէր Պ. Էտուար Սուպրէ «ձաբոնի հիւպատոս» մակդիրով:

ՓՈԽԱՐՔԱՅ ԱԼԻ ՊԻՏԻ ԸՆԴՈՒՆԻ ՍԻՒՐԻՈՅ ԳԱԶԸ

Դահիրէի թերթերը կը հրատարակեն Բարիզէն եկող հետագիր մը, որ կը հաղորդէ տեսակցութիւն մը փոխարքայ Ալիի հետ:

Փոխարքան կը յայտնէ, թէ իր ճամբորդութիւնը բաղաքական նպատակներ չի հետապնդեր:

Ալի քազաւոր կ'աւելցնէ թէ իմ պիտի ուզէր Սիւրիան կառավարել, եթէ Սիւրիացիները պնդեին: Կը յայտարարէ նաեւ թէ կը հաւանի գահը սատնալ, պայմանաւ որ ձերկիրը լիովին անկախ ըլլայ»:

Ի՞ՆՉ ԿԸ ՊԱՇԱՆՁԵՆ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՍԻՒՐԻԱՑԻՆԵՐԸ

Դահիրէի թերթերը կը գրեն թէ Եգիպտոսի Սիւրիական Լիկան խնդրագիր մը դրկած է Ֆրանսական Հանրապետութեան Սիւրիոյ Բարձր Գօմիսար Պ. Ցր Մարթելի: Խնդրագիրը ուղղուած է Եգիպտացիոյ Սիւրիացիներու անունով եւ կը խնդրէ.

1.— Սիւրիոյ անկախութիւնը առանց ո եւ է պայմանի:

2.— Ընդունիլ Իրագի ընդիմութիւն ու Սիւրիան միացնել Իրագի:

ՎԱՅՐԱԳ ՎՐԷԺ ՄԸ

Ահմէտ Համաճէ եւ Հաձրզ Համաճէ երկար ատենէ ի վեր թշնամացած էին Նէճիպ Գարուգ անուն տեղացի երիտասարդի մը եւ շարունակ կը հետապնդէին զայն:

Նէճիպ Գարուգ իր ազգականներուն հետ կը բնակէր տախտակ պարագի մը մէջ, պատպանելու համար վէճի եւ բրբեամութեան առարկայ եղող կալուածը: Առջի գիշեր իր երկու հակառակորդներ՝ Ահմէտ եւ Հաձրզ եղբայրներ կուգան եւ պարագի չորս կողմը բարիւղով օծելէ վերջ կրակ կ'ուտեն: Իսկոյն կը բռնկին տախտակներ եւ հագիւ կրնան դուրս նետուիլ Նէճիպ եւ իր բնտանիքին անդամներ, այրուցքներ ստանալով իրենց մարմնին վրայ: Իսկ օճիր ամբողջութեամբ հրոյ ճարակ կը դառնայ:

«Լ'ՕՐԻԱՆ»Ի ՏՆՕՐԷՆԻՆ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂՆԵՐԸ ԿԸ ՊԱՏԺՈՒԻՆ

Անցածներ գրած էինք որ, Այէլի մէջ, իր բնակարանէն դուրս ելնելու ատեն յարձակման ենթարկուած է «Լ'օրիան»ի խմբագրապետ Պ. Գաբրիէլ Խապպազ երկու ծպտեալ մարդերու կողմէ:

Երէկ, Գաապտայի Գաժական Ատեանին առջեւ տեղի ունեցաւ դատավարութիւնը սոյն յարձակման: Ցարձակողներէն Մուհամէտ Հալէպի յայտարարած որ քնի ուզած է ծեծել Խապպազը, որովհետեւ ան իր բերքին մէջ հայհոյած է քագաւոր Ֆէյսալին: Իսկ անոր բնկերը Վէսի Իօսա յայտնած է որ քնի երբէք խառնուած չէ եւ բանէ մը լուր չունի:

Դատաւորները հանի մը վայրկեան առանձնանալէ վերջ, 5 ամիս բանտարկութեան դատապարտեցին Մուհամէտ Հալէպին եւ 4 ամսուան վէճքի: Անոնց պատպան փաստաբանը Պ. Ձրէմանօս խնդրոյ վերաքննութիւն պահանջած է:

ՔՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷի ՄԵԾ ՊԱՐԳԵՒ ՇԱԶՈՂ ՔԻԻԵՐԸ

1886ի բիւրաժէն բիւ 294440 կը օգնի 100,000 Ֆրանճ:

Բ. բիւրաժէն բիւ 655561 կը օգնի 100,000 Ֆրանճ, իսկ Գ. բիւրաժէն բիւ 203809 կը օգնի 50,000 Ֆրանճ:

ԱՆԾԱՆՕՔ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԸ

Ձիւճիկն Գէյրութ երկարած յուղոյ ճամբու եզերքը գտնուող տուներու բնակիչներ ընդոստ արթնցան կանացի հեծեծանճներ լսելով: Իրենասարժ մը, որուն մէջ կը գտնուէին նաեւ անծանօթ անձեր, կը փախցնեին կիճ մը:

Ճամբու ափերուդ ընթացիքն կիճը կը ճչար անդադար կրկնելով «օգնութի՛ւն եղբայրս գիս ապաննեց»:

Ձէյ էտիպի մէջ օթօն կանգնեցաւ հանի մը րոպէ եւ անցորդ մը նամարեց, թէ երկու ճամբորդներ կնոջ գլուխը կը ծածկէին լաթով, որ կը խեղդէր անոր ճիչը:

Ահա խնդրին հանգրուանները:

Կիճը, բնիկ Լաթաքիացի մը, փախուստուած էր ամուսնին տունէն եւ տարիէ մը ի վեր Գէյրութ հաստատուած էր: Իր ընթացքը դատապարտելի չէ սակայն:

Երկու ճամբորդներէն մէկը ամուսնին էր, միւսը եղբայրը: Անոնք երկար ատեն էին որ կը հետապնդէին զայն, երբ Ձիւճիկն Ճաթ կայարանէն դուրս ելաւ:

Ոստիկանութիւնը հետաքննութեան կը ձեռնարկէ:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Տէր եւ Տիկին Արմենակ Գալէբեան, ուխտի մը առթիւ Մարմարիձի բուժարանին նուիրած են հանի օրեր առաջ բրինձ եւ մէկ ոչխար. ճաթ սատնծուած են փոխադրութեան ծախքը:

ՀՐԱՒԷՐ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի քենիսի դաշտ, որ կը գտնուի «Ծոլէժ Տը Լա Սալթ մօտ, զինսպնեցիչ ճիշդ դէմի անկիւնը, 15 օրէն պատրաստ կրլլայ:

Նկատելով որ անդամներուն քիւր սահմանափակ պիտի ըլլայ (մէկ դաշտի համար 30 հոգի), կը խնդրուի մասնակցիլ փափաքողներէն տուներ դիմել եւ վճարել հետեւեալներէն ոեւէ մէկուն:

Տօքթ. Պաղտասարեանի
Պ.Ժիրայր Տէմիրճեանի(Տէմիրճեան Եղբարց վաճառատունը)
Պ. Վահրամ Պճաճկեան (բենիսի դաշտին վրայ)
Պ. Օննիկ » (Շալվարճեան վաճառատուն)
Պ.Վահան Թորոսեան (Ճաթարաճ Լիլա)
Հ.Մ.Ը.Մ.ի Թէնիսի
4—4 ԾԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ՍԱ.ԿՍ.ՐՍ.Ն ՊԷՅՐՈՒԹԻ 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1933

		Ս. Փ.
Ցգիպտ.	դրաժ.	416
Անգլիկ.	»	406
Ֆրանս	»	88.50
Թրքական	»	59
Գաճէ Օրթման		138
Իտալական Լիր 100		675
Ճուճական Տրախմ 100		70
Անգլ. ոսկի		616
Ֆրանս.	»	496
Օսման.	»	553.50
Արծաթ մէճիտ		21

Ֆրէսի Ֆօնս. Ա. Ֆէ. 600
» » Բ. » 344
» » Գ. » 332

Սեֆերեան եղբարք Բիւ Ֆօն
Թէլեֆօն՝ 5-19

— Ինչպէ՞ս լաց չէ լինում, չէ՞ որ նա էլ աչքեր ունի, ասաց նա և սկսեց վեր բարձրացնել իմ սպանած եղջերուի գլուխը և նայել աչքերին:

— Դրա աչքերը խփած են, դա մեռել է... ասաց նա սոսկալով եւ յետ քաշուեցաւ:— Դրանից յետոյ էլ չես սպանի, այնպէս չէ՞:

— Ապա ի՞նչ որսամ:

— Գայլեր սպանիր, նրանք այնպէս չար են, որպէս այն աւազակները... Ա՜խ, էլի միտքս եկան անիրաւները... դու ասեցիր որ մոռանամ նրանց...:

— Հա՛, սիրելիս, մոռացիր նրանց...:

Մենք մտանք խրճիթը: Պառաւ դեռ նոր էր վառել ճրագը: Ծերունի ձկնորսը վերադարձել էր ծովի ափից: Նա աւելի լաւ տրամադրութեան մէջ էր գտնւում, թեք էր ընկած ճիւղերից հիւսած մահճակալի վրայ, եւ մի առանձին բաւականութեամբ ծխում էր: Երեւում էր, ծովի վրայ Նրա որսորդութիւնը յաջող էր անցել: Երբ տեսաւ ինձ, գլուխը վեր բարձրացրեց, եւ առանց շարժուելու իւր տեղից, խիստ ջերմ բարեսրտութեամբ ողջունեց: Ես նստեցի Նրա մօտ, իսկ Նէնէն տեղաւորուեցաւ իմ կողքին: Նա դարձեալ առանց լռելու խօսում էր, միշտ նոր եւ նոր հարցեր էր առաջարկում: Իսկ ծերունին լսելով Նրա անմեղ հետաքրքրութիւնը, ժպտում էր, ուրախանում էր: Նա ասաց.

— Եթէ Նէնէի լեզուն կապես, աչքերով կը խօսի, եթէ աչքերը փակես, ձեռներով կը խօսի: Ամէն ինչ դրա մօտ խօսում է:

— Այսպիսի կրակոտ բնաւորութիւնները չեն կարող լուռ մնալ, պատասխանեցի ես:

Նէնէն գլուխը քարշ գցեց, եւ իրան վիրաւորուած ձեւացնելով, ասաց.

— Ես էլ չեմ խօսի:

— Ի՞նչպէս է անունը:

— Համիդ:

Նէնէն սկսեց կանչել շանը իւր անունով և տարաւ խրճիթը, որը մի քանի քայլ հեռու էր մեզանից: Մենք ներս մտանք, ծերունի ձկնորսն տանը չգտանք, նա գնացել էր ծովի ափի մօտ ձուկ որսալու:

Ես նստեցի ճիւղերից հիւսած մահճակալի վրայ: Նէնէն իմ մօտից չէր հեռանում, նա երեխայի նման ձեռքը դրել էր իմ ուսի վրայ, նայում էր իմ երեսին եւ չարունակ խօսում էր առանց լռելու:

— Դու, երեւի նախանձալիկ չես արել, սուված կը լինես, հարցրեց նա, ես քեզ համար ուտելու մի բան կը պատրաստեմ: Տես, այդ ելակները ես եմ քաղել այն անուտից, քեզ համար: Դու խօ սիրո՞ւմ ես ելակներ:

— Ես քեզ պատուիրեցի, որ անտառ չգնաս, Նէնէ:

— Հեռու չեմ գնացել, նայի՛ր, այդ մօտիկ տեղից քաղեցի: Նա վաղեց դէպի լուսամուտը, սկսեց ցոյց տալ ինձ:

— Ոչ, այնտեղ էլ չպիտի գնաս:

— Իրանից յետոյ չեմ գնայ:

Նէնէն կազմեց մի պարզ նախաճաշիկ, որ կազմուած էր տապակած ձկներից և անտառային բանջարներից: Սեղանի վրայ նա ասաց ինձ:

— Ա՜խ, որքան լաւ մարդիկ են այս ձկնորսները, ես հիմա չատ եմ սիրում նրանց: Պառաւը ինձ իւր մօտ է պահպանում, և գիշերը տանն անգամ նայում է, որ չբացուեմ, չմեռնեմ: Ծովից գիշերը սաստիկ քամի է փչում, ցուրտ է լինում: Ես հիմայ ձկնորսին «պապա» եմ կոչում, նա ինձ չատ է սիրում, երէկ համբուրեց ինձ, ասաց «զաւակս»:

ՄԷԹՈՏԻԿ ԿԱՐԻ ԵՒ ՁԵՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ
ԿԱՐՃ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ՝ ՄԷԹՈՏ ՓԱՐԻԶԷՆ

Ծանօք գերձակուհի ex Աճուր Գաղիճեան, պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ՝ իր գերձակատուներ վերահաստատած է Bab-el-Edris Rue Veygand, «Լա Սիոխ»ի խմբագրատան ճիշդ դիմացի նոր օճախը։

Տիկին եւ Օրիորդ եռանդուն օժակերուհիներ կրնան կարճ ժամանակավիպոցի մը մէջ իրագործել կարճ ու ձեւագիտութիւնը եւ սեռ. ցայլ իրենց վկայականներ։

Նկատի ունենալով ժամանակն ու պարագաները, գիներ գիւրամատչելի դարձած են դաս առնող ատակերտուհիներուն եւ վճարման գիւրութիւններ կը տրուին։

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ Bab. Edris, Rue Veygand Immeubl Aleyli Frères, առաջին յարկ։

ՊԷՅՐՈՒԹՑԻՆԵՐ ՎԱՃԵՑԷՔ ԴԷՊԻ
A. B. C.
Ուր պիտի գրտնէք ձեր անհրաժեշտ պիտոյքներուն համար 8000 առարկաներ.
ԱՄԵՆԱՍՈՒՂԸ 25 ԴԱՀԵԿԱՆԷՆ ԱԻԵԼԻ ՉԷ
ԵՐԿՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԵՐ՝
Միջն Rue des Postes, միւսը Rue Allenby
Սովորութիւն ըրէք A. B. C. էն գնելը

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ
ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ԿԱՋՄԱՏՈՒՆ
ԱՆԱՀԻՏ
Ց. ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՕԵԱՆ ԵՒ Մ. ՀԻՍԱՐԵԱՆ
Պէյրութ B. P. 724

Փոխադրուած է ՄԱԱՐԱՔ փողոց կրանք Թէաթրէն դէպի Մաարաթի նոր ժամացոյցը ձախ թեւի վրայ առաջին անկիւնադարձը կառավարական դարմանատան l'Assistance publique*ի վարի յարկը։*

Ունի հայերէն, ֆրանսերէն եւ արաբերէն բոլորովին նորաձեւ տառեր։ Կ'առաձնէ տպագրական ամէն տեսակ գործեր, գիրք, նամակագլուխ, պահարան, քարթեր, հարսանեկան և վաճառականական ամէն տեսակ գործեր։ Նաև կը կազմէ գրքեր և տետրակներ խիստ ճաշակաւոր և տոկուն։

Մասնաւոր գործ — դիւրամատչելի գին

ՄԱՄԼՈՒՕՑ ՏԱԿ ի և մօտ օրէն յոյս կը տեսնէ պատի օրացոյցները, խիստ մաքուր տպագրութեամբ և ճաշակաւոր քարթոններով։

Հիմակուընէ իսկ տպարանքներ կընդունուին «ԱՆԱՀԻՏ» Տպարանի միջոցաւ B. P. 724 Պէյրութ։

ՏՕՔԹ. ՍԻՍԱՔ Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին interne բազապետական հիւանդանոցին, այժմ Շէֆ ար էյճէնիք St. Elie հիւանդանոցին, հաստատած է իր դարմանատունը (Բոլիքլինիք) Հաճըն քաղի իր սեփական նորակերտ օճախին մէջ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կ. ա. ժամը 10-12. կ. վ. ժամը 2-6։

St. Elie հիւանդանոցի վիրաբուժութեան, ծնկաբարձութեան, գլուխի, մորքի, վէներական, ճերմին եւ պզոիկներու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկները ամէնօր կ'այցելեն դարմանատունը կ. ա. ժամը 10-12։

Ազեամիա, արագ եւ մասնաւոր դարմանում. ազիա հիւանդճերուն ձրի դարմանում երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը կ. վ. ժամը 2-6։

CRÉDIT A L'ÉPARGNE
ՎԱՐԿ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵՍԲ ԴՐՍՍԱԳԼՈՒԽՆԵՐ ԳՈՑԱՑՆԵԼԸ ՔՍԱՆԱԼԵՐՈՂ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻԻՆ
Մասնաւոր ձեռնարկ՝ հաստատուած 19 Դեկտ. 1907ի օրէնքին համաձայն

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1886ԻՆ
ՆՄԱՆՕՐԻՆԱԿ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՄԵՆԱՀԻՆԸ
ԸՆԿ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԷԼԻ ԻՐ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ՝ 11 Place Bellecour LYON

ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ԱՐՋԱՆԱԳՐՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐՁՐ ՓՕՍԻՆԼՐՈՒԹԵԱՆ ՄՕՏ

Քրաճսական հովանաւորութեամբ տակաւին գոնուած երկիրներու Ընդհ. Տնօրէնութիւն՝ Ավընիւ Մաարաթ, Շիմալիի շէնքը։ Պէյրութ

Իր ունեցած հաստատած պահեստներ եւ ապահովութիւնը
Իր ունեցած ակնյայտ պահեստներ՝
Ինչպէս նաեւ
Իրեն յանձնուած դրամագլուխներու տպատիով կերպով գործադրութիւնը՝ օրէնքներու վրայ՝ Բարիզի, Լիոնի ու Մարսէյլի եւ միւս մեծ քաղաքներու մէջ. նոյնպէս առաջին կարգի փոխառութիւններ. Իւրաքանչիւր տարի, պահեստի արժէքներու եւ ապրիւ արժէքներու վրայ տրուած պահառութիւնը կը վայելէ — բնկերութիւնը գոհած են յատկապէս հաստատութեան կողմէ՝ որուն իպատակը մղած է զգուշակարապէս օգտագործել խնայողութիւնը։

Ընկերութեան թղթերուն իրեն անդամներուն օգտին ձգուած առաւելութիւններ ակնթարթի են։

ՑՈՒՑԱԿ N. R. I

Դրամագլուխ մը կազմելու համար հետեւեալ գումարներով:		Ամսական վճարումներով:
Ֆրանք	60.000	Ֆրանք 150
»	40.000	» 100
»	20.000	» 50
»	12.000	» 30
»	4.000	» 10

Եթէ ապրի ընտանեկարար, ի բացառիկ այն պարագային իր ամսական վճարականութիւնները՝

ՅՈՒՇԱԿ մէկին միջոցաւ տեսի, եւ որուն կը մասնակցի առանց յայտարարութեան յայտ մը, ուրիշներ, ուրիշներ, եւ այլ յայտարարութիւններուն ընտանեկան ապրիլոց որոշ տեսի կ'ունենան, տեսներ յանձնելու համար անգամներուն մէջ։

ՕՐԻՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ.— Ընկերութեան վճարելի ամսավճարները կը գանձուին ձեր բնակած տունէն կամ գործատեղիէն, վիճակահանութեանց անմիջապէս ժամանակին, ինչպէս նաև ամսանիստ ընկերութեան չհետևուն անմիջապէս որ պայմանագրութիւն մը կը կնքուի, փոխառութիւնն առանց անմիջապէս տոկոսի զեղչելու և այլն։ Եւ ամենաուրախալի արձանագրուած սերի մը երբ կը չհին վիճակահանութենէն անմիջապէս կը վճարուի դրամագլուխը՝ ու այս պարագային վճարելի ամսականները կը դադրին պարտք մը ըլլալէ։

Մէկ վճարումով պատմանագրութիւն.— 1950 Ֆր.ի մանուածագ վճարամսով մը անգամ մը կ'ապահովէ 4000 Ֆրանկի դրամագլուխ մը, և ապրի գումարին կրնայ առաջին ամսոյն մէջ ինքզինքէ գումարով մը, ու այս՝ վիճակահանութեան արդիւնքէն կախում կունենայ։

Աւելի մանրամասնութեանց համար գիմել՝ Ընդհ. Տնօրէնութեան՝ Ավընիւ Մաարաթ, Շիմալիի շէնքը կամ ընկերութեան բոլոր գործակալներուն։

Լիբանանի և Սիւրիոյ, Ալաւիներու եւ Ճէպէլ Տրուզի բոլոր քաղաքներուն մէջ լուրջ եւ նիւթական երաշխիքներ հայթայթելու ի վիճակի ազնաւականներ կ'ուզուին։

Ամէն առաջարկ դրկել՝— Inspection Générale de Syrie et du Grand Liban, Tél. 10—36 Avenue Maarad, B. P. 431, Beyrouth (Liban)

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԼ ՓՈՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ
ՔԱՀ 27 ՔԱՐԻՒՍԻՆՆԵՐՈՒ ՓՈՂՈՑ ՊԱՊ ԻՏՐԻՍ
(Քաթուսիճներու եկեղեցիի ճիշդ դիմաց)

Երկար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ ստացած վերջ վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Քաթուսիճներու եկեղեցւոյ ճիշդ դիմաց քիւ 27 Պապ Իտրիս։

Գիտական ամենավերջին մեթոտներով եւ ելեֆտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ճերմին եւ ի մասնաւորի կանանց վենէրական, Ֆրանկախոս, ճոր եւ հին ջերմամիզութիւն, փռօսթաթի, սերմատանքի, միզամանքի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններուն ու պարուրիչներ։ Ճամասպես կը դարմանէ արեան եւ ընդհ. պարուրիչներ, ռումաթիզմ (Rhumatisme) մարթային հիւանդութիւններ, մանիսկագոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet)։ Մասնաւոր ելեֆտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդի amygdaleի եւ Hemoroideի։

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8։ Կիրակի եւ օրական օրեր միայն կէսօր։

ՉԵՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԴՊՐՈՑ
Acadamie de Coupe de Beyrouth
161 Rue Pasteur, Romeils, Beyrouth
Պատօնապէս ճանչցուած եւ արտօնուած Լիբան Ճանի Հանրապետութեան Կրթական Նախարարութեան որոշմագրով։

Տիկին Մավսէսեան, պատիւ ունի ծանուցանելու յարգոյ հասարակութեան թէ Academie de Coupe de paristն վկայական առնելէ վերջ Փարիզի կարուատագոյն կարի տուներու հետ գործակցած, իր առանձին կատարելագործած եւ Պէյրութ վերադարձած ըլլալով հիմնած է պարոց մը, վերոյիշեալ հասցեով. ուր ոյիկ ներու եւ օրիորդներու կ'ուսուցանէ ճնշագիտութիւն եւ կարը, ամենատարազ հագուստներ ըստ սկսեալ մինչեւ ամենավերջին ճարտարութիւնը։

Ուսուցման եղանակը պարզ եւ գործնական ըլլալուն համար իրեւ ամսոցուան ընթացքէ մը վերջ ատակերտուհին իրեն պէտ եղած հագուստները ճշդապէս կարելու ի վիճակի կըլլայ։ Կարուելի պատրաստելու փափաքողներուն համար մասնաւոր գործնական դասընթացքներ կը տրուին նաեւ ուսուցման տրամադրելէ վերջ վկայականներ կը տրուին։

Դասընթացքները երկու ձիւտի կը բաժնուին։

Ա. ընդհ. ձեւագիտութիւն [տեսական եւ գործնական] եւ կարատ։

Բ. ճերմակեղենի ձեւագիտութիւն [օժիտի վերաբերեալ ճերմակեղէններ] եւ ձեռագործ։

Իւրաքանչիւր դասը կը տեւէ 1 ժամ 30 վ. ամբողջ 3 դաս. այս ժամացոյցը յատկացուած է միայն ուսման, որեւէ պատրուակով դպրոցը իր ատակերտներ չիջատագործներ։

Դպրոցին օրացոյցը կսկսի Հոկտ. 9 ին։ Ուրճանագրութեան համար դիմել ամէն օր վերոյիշեալ հասցեին։

Վճարումները դիւրամատչելի են ամենուն համար։

ՅՈՎՀ. ՄԱՃԱՌԵԱՆ
Սուրիոյ ծանօթ դերձակ - կերպասավաճառը հաստատած է վասնաճիւղ մը Պէյրութ, Սուք - էլ - Նուրիէ։

Մեր վաճառատան մէջ կրնաք գտնել անգլ. եւ Ֆրանս. կերպասներու ճոխ մթերք եղանակի համապատասխան ճոռոյքներով. մեծամասնակ եւ փոխրատնակ վաճառում անմրցելի գիներով։

Զինուորական այլ եւ այլ պիտոյքներ
Խղճամիտ ուշադրութիւն
Ճշդապահութիւն
Գոհացում ամենեն դժուարահաճներու

Փորձեցէք հաւատալու համար։

UNITED STATES LINES
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻԾ
Աշխարհի ամենեն ապահով, շքեղ եւ արագ նաւերը
(Շաբաթական կանոնաւոր ելքեկ Հավրէն Շէրպուրկ և Նիւ Եորք)

Նաւերու անուններ		Մեկնումի թուականներ		
Ար զիւէնի Բուզվելթ	»	4	Սեպտեմ.	Շէրպուրկէն
Ռուչինկթըն	»	14	»	Հավրէն
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	21	»	»
Մանհաթթան	»	28	»	»
Բրէզիտէնթ Բուզվելթ	»	5	Հոկտեմ.	Շէրպուրկէն
Ռուչինկթըն	»	12	»	Հավրէն
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	19	»	»
Մանհաթթան	»	26	»	Հավրէն

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Ընդհ. գործակալութեան
ՀԻՒԹԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ
Հեռաձայն 8—00, Մաարաթ փողոց, Պէյրութ, B. P. 511
Հեռագր. հասցէ.— «BITTIFRER»

Նախաճաշիկից յետոյ ես պատրաստուեցայ հեռանալու։ Իմ որսորդութեան առաջին օրն էր, պէտք էր աշխատել մի քան որսալ, որ ընկերներիս մօտ ամօթով չմնայի։ Նէնէն հարցրեց։

— Դու էլի՞ գնում ես։ Ո՞ւր ես գնում։

— Անտառը, մի քան որսալու։

— Ես էլ կը գամ քեզ հետ։

Ծանկարծ մտաբերեց իմ պատուէրը և խօսքը փոխեց։

— Չէ, ես չեմ գայ, դու ասեցիր, որ անտառը չգամ։

— Հա այսպէս, սիրելիս, զգոյշ եղիր, որ այն ուսուցիչներին կրկին չհանդիպիս, նրանք չպիտի տեսնեն քեզ, հասկանո՞ւմ ես։

— Հասկանում եմ։ Բայց դու չուտ կը վերադառնա՞ս։

— Երեկոյեան։ Ամբողջ գիշերը քեզ մօտ կը մնամ։

Նա ուրախացաւ և մի սառնային զգացմունքով խընդրեց ինձանից։

— Թոյլ տուր, մինչեւ այն ծառը գամ քեզ ճանապարհ գցելու, տե՛ս, մինչեւ այն եղեւինը, հեռի չէ՛։

— Մինչեւ այն եղեւինը,— կարող ես գալ։

Նէնէն եկաւ ինձ հետ քսան քայլ միայն, այնքան էր ցոյց տուած ծառի հեռաւորութիւնը։ Նա զրկեց ինձ և դարձեալ արտասուքը աչքերում աղաչում էր որ չուտ վերադառնամ նրա մօտ։ Հեզ ադիկ, որքան ջերմ էր նրա մէջ սէրը, դեռ մաքուր, բարեկամական սէրը։ Ես հեռացայ։ Գառաւը իմ ետեւից ձայն տուեց։

— Զգուշանա Նէնէին մենակ, նա մեզ հանգստութիւն չի տայ...։

Դ.

ԿՈՐԱԾ ՀԱՅՐԸ

Իմ այն օրուայ որսորդութիւնը անցաւ չաղոզ կերպով, ես սպաննեցի մի նորահաս եղջերու և մի քանի վայրի աղաւնիներ։ Բայց քաւոր Պետրոսի մօտ չվերադարձայ, որովհետև Նէնէին խոստացել էի այն գիշերը անցկացնել ձկնորսի խրճիթում։ Ընկերներս իմ մասին անհանգիստ չէին լինի, որովհետև կը մտածէին, թէ որս չգտնելու պատճառով ես մնացել էի անտառում։ Բացի դրանից, ընկերութեան մէջ ես փայտ կտրողների եւ ածուխ պատրաստողների բաժանումն էի, իմ պաշտօնակիցները ըստ մեծի մասին գիշերները անց էին կացնում բացօթեայ, անտառի մէջ, ածուխի խարոյկների մօտ, մանաւանդ որ ամառ էր, եղանակը տաք էր։

Արեգակը դեռ նոր սկսել էր թեքուել դէպի իւր գիշերային մուտքը, երբ ես վերադարձայ ձկնորսի խրճիթը։ Ճանապարհին մտածում էի, թէ Նէնէն չատ կ'ուրախանայ երբ կը տեսնէ իմ որսերը։ Նա նստած էր խրճիթի դրանը, սպասում էր ինձ։ Երբ հեռուից տեսաւ, մինչեւ եղեւնի ծառի մօտ վազեց իմ առաջը։ Այդ ծառը նրա սահմանն էր։

Նա նկատեց եղջերուին, որ քարշ ընկած էր իմ ուսից և աղաւնիները, որ դրած էին իմ որսորդական մալիսայի մէջ։

— Ա՛խ, ինչո՞ւ սպաննեցիր դրան, ասաց նա ցաւալի ձայնով.— խե՛ղճ եղջերու, ով գիտէ, զուցէ մայր ուներ...։ Հիմա լաց է լինում դրա մայրը...։

— Եղջերուն լաց չէ լինում, Նէնէ, պատասխանեցի ես հանգստացնելով նրան։

ՏՕՔԹ. Տ. ՍԱՐԳԻՍ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ
Նախկին ասիստան Ֆրանսական Ազգային Հիւանդանոցի Ծնկաբարձութեան եւ Վիրաբուժութեան Բաժանմունքի։

Ծնկաբարձութեան, Վիրաբուժութեան, Միզասեռական եւ Վենէրական հիւանդութեանց մասնագէտ։

Ընդունելութեան ժամերը՝ Առաւօտեան 9—12։ Երեկոյեան 2—5։

Հեռաձայն 8—00, Մաարաթ փողոց, Պէյրութ, B. P. 511